

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

11

YANVAR-NOYABR

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

M Ü N D Ə R İ C A T

I	MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR	5
	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkənin iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri	5
II	REAL SEKTOR	
	Ümumi daxili məhsul	12
	Sənaye	15
	Tikinti	40
	Kənd təsərrüfatı	46
	Nəqliyyat	51
	İnformasiya və rabitə	54
	İstehlak bazarı	55
	Əmtəə bazarı	56
	İctimai iaşə xidmətləri	61
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	62
	Qiymət indeksləri	65
	Kredit qoyuluşları	79
	Məşğulluq və işsizlik	81
III	DÖVLƏT SEKTORU	
	Dövlət büdcəsi	84
IV	XARİCİ SEKTOR	
	Xarici ticarət	88
V	SOSIAL SEKTOR	
	Əhalinin gəlirləri	95
	Əməkhaqqı	96
	Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi	97
	Demoqrafik vəziyyət	99
	Əlavələr	101
	Metodoloji izahatlar	123

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 11
15 dekabr 2023-cü il**

2023-cü İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADİ VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 110,2 milyard manatlıq və ya 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,8 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 1,6 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 3,2 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 41,2 faizi sənaye, 9,9 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 5,0 faizi tikinti, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 18,0 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,4 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 10856,0 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 60,8 milyard manatlıq və ya 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,0 faiz az sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 1,9 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,8 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 67,9 faizi mədənçıxarma sektorunda, 26,8 faizi emal sektorunda, 4,5 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 7,5 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 4,3 faiz artmışdır.

Emal sektorunda ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 82,7 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 74,3 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 52,1 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 37,4 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 29,8 faiz, içkilərin istehsalı 27,5 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 26,7 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 20,4 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 19,2 faiz, kağız və karton istehsalı 18,9 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 12,7 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 10,3 faiz, qida məhsullarının istehsalı 9,8 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 9,6 faiz, neft məhsullarının istehsalı 8,4 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 8,3 faiz, mebel istehsalı 5,7 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 1,1 faiz artmış, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 9,9 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 11,4 faiz, sair sənaye məhsullarının istehsalı 12,0 faiz, geyim istehsalı 13,3 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 17,6 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 22,2 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 1,4 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 16,0 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 dekabr 2023-cü il vəziyyətinə 900,1 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin yığımı başa çatmaq üzrədir. Dekabr ayının 1-nə kimi qarğıdalı da daxil olmaqla tarlalardan 3223,1 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,9 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 995,9 min ton (5,4 faiz az) kartof, 1812,8 min ton (0,1 faiz çox) tərəvəz, 438,2 min ton (6,5 faiz az) bostan məhsulları, 1249,2 min ton (0,1 faiz çox) meyvə

və giləmeyvə, 222,9 min ton (5,3 faiz çox) üzüm, 1123,8 min ton (12,3 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 29,2 min ton (1,3 faiz çox) günəbaxan, 213,5 min ton (4,8 faiz çox) şəkər çuğunduru, 5,3 min ton (22,3 faiz çox) tütün və 262,6 min ton (12,2 faiz az) pambıq yığılmışdır.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında diri çəkiddə 538,2 min ton ət, 2062,2 min ton süd, 2001,2 milyon ədəd yumurta, 15,1 min ton yun, 357,0 ton barama istehsal olunmuşdur. 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə ət istehsalı 3,1 faiz, süd istehsalı 1,3 faiz, yumurta istehsalı 9,9 faiz, barama istehsalı 4,6 faiz artmış, yun istehsalı isə 3,0 faiz azalmışdır.

2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 3,1 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 3,3 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 2,8 faiz artmışdır.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında **əsas kapitala** 15725,9 milyon manat məbləğində, yaxud 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 16,5 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 24,7 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 12,5 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 9422,3 milyon manatı və ya 59,9 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 5498,6 milyon manatı (35,0 faizi) xidmət sahələrinə, 805,0 milyon manatı (5,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 12207,7 milyon manatını və ya 77,6 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 11463,6 milyon manatı və ya 72,9 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 206,9 milyon ton **yük** və 1732,0 milyon **sərnişin** daşınmışdır. 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 4,9 faiz, sərnişin daşınması isə 18,1 faiz artmışdır. Yüklərin 57,7 faizi avtomobil, 30,1 faizi boru kəməri, 8,1 faizi dəmir yolu, 4,0 faizi dəniz, 0,1 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Sərnişinlərin 88,0 faizi avtomobil, 11,4 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 2826,6 milyon manatlıq xidmətlərin 72,0 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 16,1 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,6 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 51278,5 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 10115,5 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 3,6 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 14,6 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 28673,0 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 22605,5 milyon manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 37367,4 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 23193,2 milyon dollarını və ya 62,1 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 14174,2 milyon dollarını (37,9 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 9019,0 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2022-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 19,9 faiz, real ifadədə isə 4,6 faiz azalmışdır. İdxal real ifadədə 4,6 faiz artmış, ixrac isə 7,7 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 11,1 faiz, real ifadədə 6,2 faiz artaraq 2712,5 milyon dollar təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında **istehlak qiymətləri indeksi** 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 109,4 faiz,

o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 110,4 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 108,9 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 108,6 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında muzzdlu işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz artaraq 921,1 manata çatmışdır.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 12,8 faiz artaraq 70,2 milyard manat olmuşdur.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında **dövlət büdcəsinə** 29642,0 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 29155,2 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 486,8 milyon manatlıq profit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2023-cü il noyabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 23196,5 milyon manat təşkil etmiş, onun 19311,7 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 1,9 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2023-cü il noyabr ayının 1-nə 12564,1 milyon manat olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya – 1,84 manata, 100 Türk lirəsinə – 7,53 manata, 100 Rusiya rubluna – 2,03 manata bərabər olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında **əhalinin sayı** 45678 nəfər və ya 0,5 faiz artaraq 2023-cü il noyabr ayının 1-i vəziyyətinə 10172823*) nəfərə çatmışdır.

*)Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2023-cü ilin yanvar- noyabr ayları, faktiki	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	110 212,8	100,8	104,8
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	68 556,7	103,2	109,2
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	10 856,0	100,2	104,3
Sənaye məhsulu, milyon manat	60 836,1	99,0	98,9
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	15 907,3	107,8	105,0
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	15 725,9	116,5	108,2
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	10 228,7	112,5	124,5
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	860,2	77,5	85,8
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	11 571,3	103,1	103,4
o cümlədən: bitkiçilik	5 842,5	102,8	103,4
heyvandarlıq	5 728,8	103,3	103,3
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	206,9	104,9	112,9
Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, milyon sərnişin	1 732,0	118,1	135,5
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	2 826,6	116,1	115,4
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	51 278,5	103,6	103,0
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	10 115,5	114,6	107,3
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	29 642,0	102,3	127,5
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	29 155,2	112,2	116,4
Dövlət büdcəsinin profisiti, milyon manat	486,8	x	x
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	70 223,5	112,8	120,5
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	6 917,1	112,2	119,9

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

...ardı

A	1	2	3
\Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2023-cü il 01 noyabr vəziyyətinə, milyon manat	12 564,1	109,3	129,4
Kredit qoyuluşları, 2023-cü il 01 noyabr vəziyyətinə, milyon manat	23 196,5	115,9	121,9
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	440,4	68,2	79,2
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	921,1*	111,3**	114,5***
İstehlak qiymətlərinin indeksi	x	109,4	113,8
Əhalinin sayı, 2023-cü il 01 noyabr vəziyyətinə, min nəfər ¹⁾	10 172,8	100,6	100,6
Xarici ticarət dövriyyəsi ²⁾ , milyon ABŞ \$			
faktiki qiymətlərlə	37 367,4*	80,1**	168,8***
müqayisəli qiymətlərlə	x	95,4**	109,4***
o cümlədən: ixrac			
faktiki qiymətlərlə	23 193,2*	66,1**	191,5***
müqayisəli qiymətlərlə	x	92,3**	113,4***
ondan qeyri-neft ixracı			
faktiki qiymətlərlə	2 712,5*	111,1**	118,8***
müqayisəli qiymətlərlə	x	106,2**	108,4***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	14 174,2*	122,3**	124,2***
müqayisəli qiymətlərlə	x	104,6**	101,7***

Qeyd:

* 2023-cü ilin yanvar-oktyabr ayları.

** 2023-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən.

*** 2022-ci ilin yanvar-oktyabr ayları 2021-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən.

¹⁾ Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

²⁾ Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul istehsalı

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkədə 110212,8 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 0,8 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,6 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 3,2 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 41,2 faizi sənaye, 9,9 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 5,0 faizi tikinti, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 18,0 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,4 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 10856,0 manata bərabər olmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-noyabr		2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
	2023	2022*)	
Ümumi Daxili Məhsul	110212,8	121984,7	100,8
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	6690,8	6006,5	103,1
Sənaye	45463,2	64022,5	98,7
o cümlədən:			
mədənçıxarma sənayesi	37833,2	56684,7	97,4
emal sənayesi	6238,5	6050,2	109,8
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1115,0	1048,4	101,4
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	276,5	239,2	116,0
Tikinti	5472,7	4789,8	110,5
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	10904,0	9625,8	103,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	6982,7	7437,5	89,5
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	2590,5	1921,8	123,2
İnformasiya və rabitə	1878,9	1617,7	116,1
Digər sahələr	19819,3	17504,8	102,0
Məhsula və idxala xalis vergilər	10410,7	9058,3	105,9

*) 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

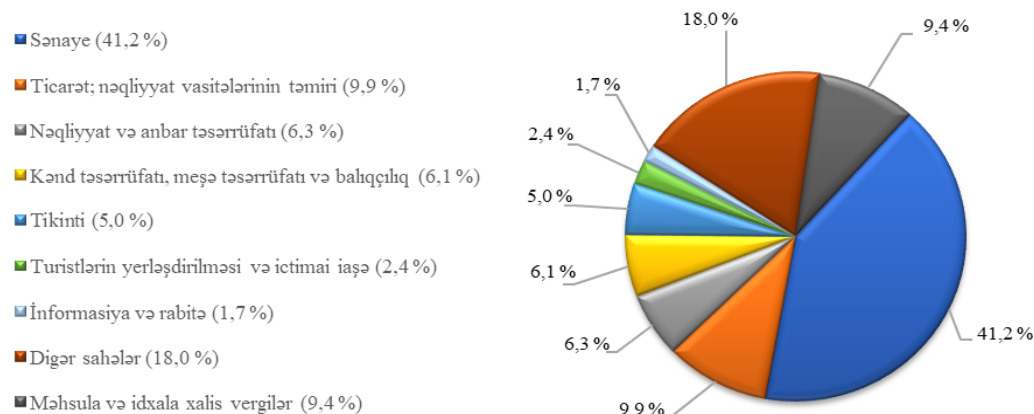
milyon manat

	Yanvar-noyabr		2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
	2023	2022*)	
Ümumi Daxili Məhsul	110212,8	121984,7	100,8
o cümlədən:			
neft-qaz sektoru	41656,1	60204,5	98,4
qeyri neft-qaz sektoru	68556,7	61780,2	103,2

*) 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun strukturu

Sənaye

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 1,0 faiz azalaraq 60,8 milyard manat təşkil etmişdir. Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 1,9 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,8 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 67,9 faizi mədənçıxarma, 26,8 faizi emal, 4,5 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 84,8 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 91,3 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 8,7 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

**Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə**

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
<u>2022-ci il</u>		
Yanvar	100,2	105,4
Fevral	89,7	104,6
Mart	96,1	103,9
Aprel	89,0	102,7
May	113,7	103,3
İyun	92,5	102,1
İyul	107,4	101,5
Avqust	95,2	99,9
Sentyabr	95,4	99,4
Oktyabr	101,5	99,0
Noyabr	104,6	98,9
Dekabr	117,3	98,9
<u>2023-cü il</u>		
Yanvar	100,6	95,7
Fevral	90,0	97,2
Mart	93,0	96,8

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
Aprel	93,5	97,6
May	113,0	98,1
İyun	93,0	98,4
İyul	104,6	98,4
Avqust	103,0	99,3
Sentyabr	86,0	98,9
Oktyabr	99,9	98,4
Noyabr	116,3	99,0

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 dekabr 2023-cü il vəziyyətinə 900,1 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 51,1 faizi Bakı, 11,3 faizi Sumqayıt, 3,6 faizi Gəncə, 3,1 faizi Şirvan şəhərlərinin, 0,3 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 73,2 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədəncixarma sənayesi

Mədəncixarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 41,3 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,3 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

Mədəncixarma sənayesi üzrə istehsalın həcmi

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Mədəncixarma sənayesi	41302,3	97,7
Xam neft və təbii qaz hasilatı	38732,2	97,7
Metal filizlərinin hasilatı	310,3	81,6

REAL SEKTOR

...ardı

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Mədənçıxarma sənayesinin digər sahələri	203,4	86,4
Mədənçıxarma sənayesi sahəsinə xidmətlərin göstərilməsi	2056,4	99,8

Sahənin əsas məhsulu olan əmtəəlik neft hasilatı 27,6 milyon ton, əmtəəlik təbii qaz hasilatı isə 33,1 milyard kub metr təşkil etmişdir. Əmtəəlik neft hasilatı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 7,5 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 4,3 faiz artmışdır.

Cədvəl 6

Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	27695,4	92,6	224,0
ondan əmtəəlik	27597,8	92,5	224,0
Təbii qaz, milyon kub metr	44221,1	104,1	-
ondan əmtəəlik	33146,8	104,3	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis konsentratı, ton	2115,8	92,0	53,6
Gümüş, kq	3762,2	50,1	621,8
Qızıl, kq	2507,9	83,6	234,8
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	318,4	99,5	-
Gips və anhidrit, min ton	464,2	137,3	24,8

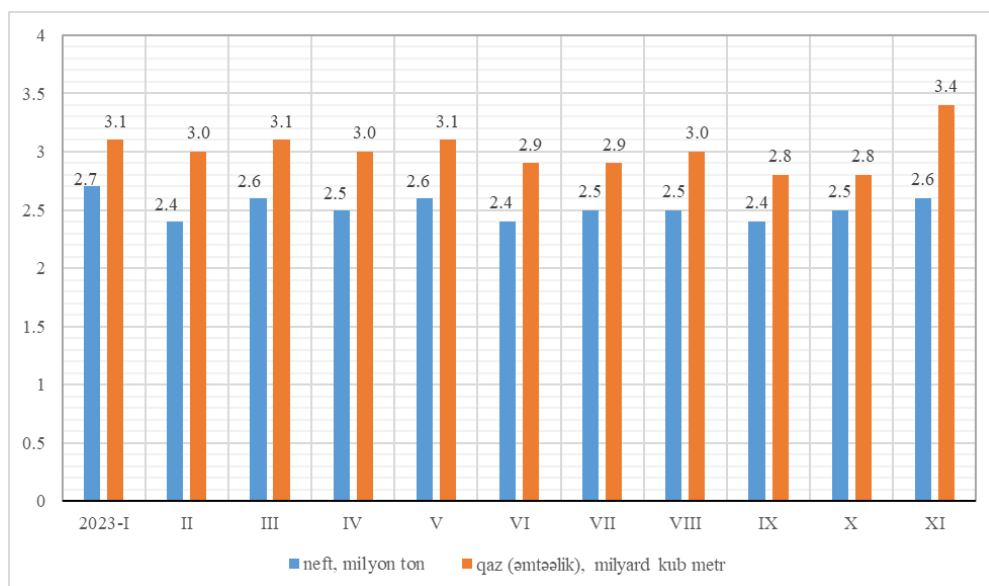
REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti qumu, min ton	921,7	161,5	65,0
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı və çaxmaq daşı, min ton	2183,8	106,4	68,1
Bentonit, min ton	119,3	89,2	132,2
Duz, ton	66949,4	96,5	94,1

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

Emal sənayesi

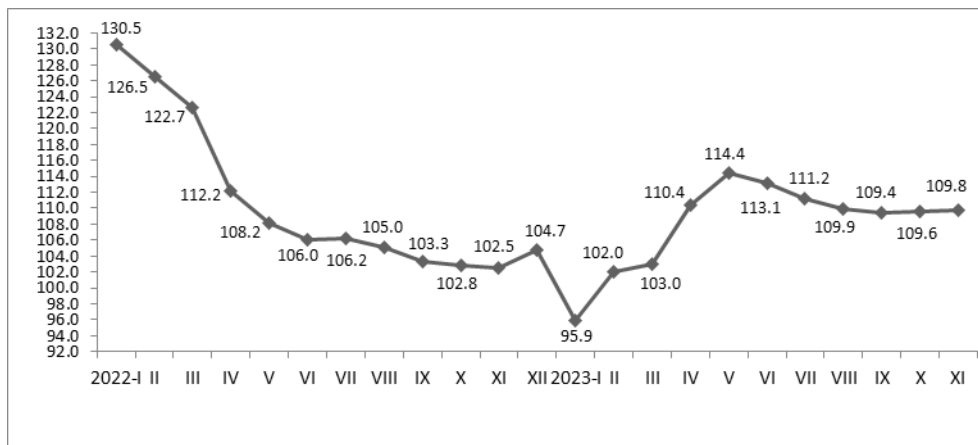
Emal sənayesində 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 16301,5 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 7

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2022-ci il		
Yanvar	130,5	131,5
Yanvar-fevral	126,5	127,0
Yanvar-mart	122,7	125,6
Yanvar-aprel	112,2	120,8
Yanvar-may	108,2	119,9
Yanvar-iyun	106,0	115,4
Yanvar-iyul	106,2	114,1
Yanvar-avqust	105,0	111,7
Yanvar-sentyabr	103,3	108,9
Yanvar-oktyabr	102,8	106,6
Yanvar-noyabr	102,5	105,9
Yanvar-dekabr	104,7	108,6
2023-cü il		
Yanvar	95,9	98,6
Yanvar-fevral	102,0	106,6
Yanvar-mart	103,0	104,4
Yanvar-aprel	110,4	106,2
Yanvar-may	114,4	108,3
Yanvar-iyun	113,1	107,7
Yanvar-iyul	111,2	108,7
Yanvar-avqust	109,9	108,2
Yanvar-sentyabr	109,4	108,3
Yanvar-oktyabr	109,6	109,7
Yanvar-noyabr	109,8	110,6

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 8

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Emal sənayesi –cəmi	16301,5	109,8
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	4163,2	109,8
içki istehsalı	651,6	127,5
tütün məmulatlarının istehsalı	851,1	109,6
toxuculuq sənayesi	331,4	112,7
geyim istehsalı	97,5	86,7
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	20,2	88,6
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı	29,6	182,7
kağız və karton istehsalı	151,7	118,9
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	101,5	126,7
neft məhsullarının istehsalı	4140,2	108,4
kimya sənayesi	1421,7	108,3
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	18,5	101,1

REAL SEKTOR

...ardı

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	580,0	120,4
tikinti materiallarının istehsalı	1054,1	129,8
metallurgiya sənayesi	717,0	77,8
hazır metal məmulatlarının istehsalı	299,8	119,2
kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	45,9	174,3
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	184,9	110,3
maşın və avadanlıqların istehsalı	444,8	137,4
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	163,2	152,1
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	7,8	90,1
mebellərin istehsalı	249,8	105,7
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	74,2	88,0
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	501,8	82,4

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə içki istehsalında 27,5 faiz, qida məhsullarının istehsalında 9,8 faiz, tütün məmulatlarının istehsalında isə 9,6 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

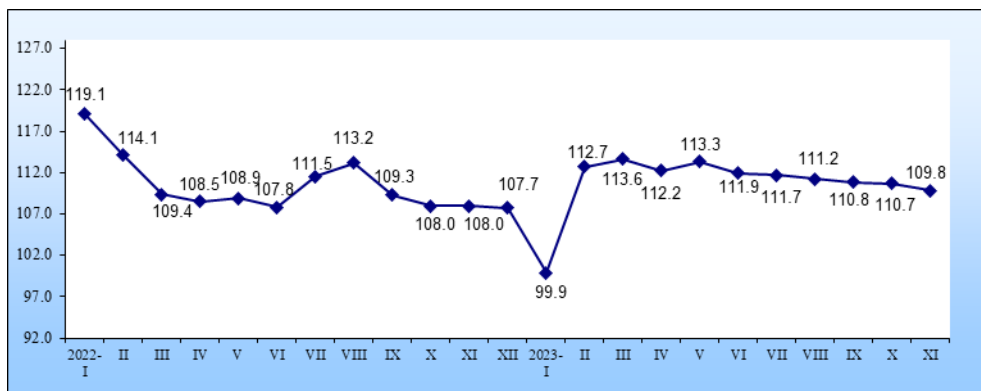
Bu sahələrin əsas məhsullarından üzüm şərabının istehsalı 47,4 faiz, unlu qənnadı məmulatlarının istehsalı 24,7 faiz, siqaret istehsalı 18,3 faiz, şəkərli qənnadı məmulatlarının istehsalı 2,6 faiz, meyvə-tərəvəz konservlərinin istehsalı isə 1,6 faiz artmışdır.

**Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının
istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulat- larının istehsalı
<u>2022-ci il</u>			
Yanvar	119,1	87,2	69,5
Yanvar-fevral	114,1	84,4	89,7
Yanvar-mart	109,4	80,0	104,5
Yanvar-aprel	108,5	85,7	88,2
Yanvar-may	108,9	89,6	92,8
Yanvar-iyun	107,8	92,2	92,5
Yanvar-iyul	111,5	93,1	97,6
Yanvar-avqust	113,2	93,9	102,4
Yanvar-sentyabr	109,3	94,8	100,1
Yanvar-oktyabr	108,0	95,8	97,6
Yanvar-noyabr	108,0	95,3	95,1
Yanvar-dekabr	107,7	96,0	87,8
<u>2023-cü il</u>			
Yanvar	99,9	124,1	95,8
Yanvar-fevral	112,7	117,9	134,7
Yanvar-mart	113,6	125,1	106,6
Yanvar-aprel	112,2	118,1	109,8
Yanvar-may	113,3	127,4	108,4
Yanvar-iyun	111,9	126,5	107,0
Yanvar-iyul	111,7	126,0	110,0
Yanvar-avqust	111,2	126,7	106,0
Yanvar-sentyabr	110,8	125,7	104,6
Yanvar-oktyabr	110,7	127,2	103,8
Yanvar-noyabr	109,8	127,5	109,6

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı
sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	25800,0	112,0	49,9
Meyvə şirələri, min dkl	4232,7	86,1	791,9
Meyvə-tərəvəz konservləri, ton	170715,3	101,6	26621,5
Duru bitki yağları, ton	36095,9	80,9	3849,2
Marqarin, ton	41702,6	77,4	3709,0
Qaymaq, xama, ton	8238,6	111,1	-
Kərə yağı, ton	24649,9	103,7	37,5
Pendir və kəsmik, ton	49054,5	103,0	7,8
Unlu qənnadı məmulatlar, ton	65527,5	124,7	692,0
Makaron məmulatları, ton	4784,2	67,6	0,2
Şəkər, qənd, min ton	302,5	88,0	35,3
Şəkərli qənnadı məmulatları, ton	10601,0	102,6	114,6
Çay, ton	10588,0	96,2	103,1
Qida duzu, min ton	65,3	96,7	3,1

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
İçki məhsulları			
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	41396,6	122,5	445,7
Şirinləşdirilməmiş sular, min dkl	21970,6	134,1	452,2
Viski, konyak, min dkl	265,8	316,4	67,6
Üzüm şərabı, min dkl	1130,4	147,4	840,6
Araq, min dkl	1175,5	108,1	241,8
Pivə, min dkl	4972,2	113,6	263,0
Tütün məmulatları			
Siqaret və siqarlar, milyon ədəd	14244,8	118,3	751,9
Tütün, ton	1484,1	36,6	588,9

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 449,1 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə toxuculuq sənayesində 12,7 faiz artım, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında 11,4 faiz, geyim istehsalında isə 13,3 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 11

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	86,1	93,6	2,1 d.
Yanvar-fevral	88,8	112,3	144,5
Yanvar-mart	89,9	150,2	78,4
Yanvar-aprel	88,8	155,4	75,8
Yanvar-may	79,5	150,6	95,3

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
Yanvar-iyun	77,2	159,0	112,9
Yanvar-iyul	75,4	152,0	129,4
Yanvar-avqust	72,0	147,3	159,9
Yanvar-sentyabr	68,9	144,7	163,1
Yanvar-oktyabr	69,3	137,6	159,9
Yanvar-noyabr	71,2	139,0	164,3
Yanvar-dekabr	101,3	146,2	193,9
2023-cü il			
Yanvar	117,5	125,4	2,9 d.
Yanvar-fevral	125,6	117,3	3,7 d.
Yanvar-mart	128,0	98,9	108,2
Yanvar-aprel	140,5	76,8	103,5
Yanvar-may	149,9	71,6	99,6
Yanvar-iyun	148,7	67,1	83,5
Yanvar-iyul	143,0	76,6	80,9
Yanvar-avqust	123,5	86,4	93,3
Yanvar-sentyabr	119,4	83,4	93,4
Yanvar-oktyabr	111,4	87,7	91,2
Yanvar-noyabr	112,7	86,7	88,6

Cədvəl 12

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq mahlıcı, ton	66403,2	93,8	31304,5
Pambıq ipliyi, ton	16145,2	118,8	2182,0
Pambıq parçalar, min kv.m	25824,7	128,9	173,7
Pambıq yataq ağları, min ədəd	34,8	127,5	7,8

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023- cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xalça və xalça məmulatları, min kv.m	3,2	68,1	5,5
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	537,1	64,4	17,9
İstehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	1995,2	119,2	59,8
Alt geyim, min ədəd	794,2	109,7	7,2
Sair geyim, min ədəd	6166,7	97,7	971,5
Corab məmulatları, min cüt	3578,7	102,7	40,7
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Aşılannmış xəz dərilər, min kv.m	19,4	-	3,1
Emal edilmiş dəri, min kv.m	52,8	109,5	140,0
Ayaqqabı, min cüt	680,4	55,3	6,3

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 4140,2 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 8,4 faiz artmışdır. Neft məhsullarının istehsalında sürtkü yağlarının istehsalı 39,4 faiz, avtomobil benzininin istehsalı 15,2 faiz, qazoylların (dizel yanacağının) istehsalı 14,0 faiz, neft koksunun istehsalı 13,3 faiz artmış, neft bitumu istehsalı 21,3 faiz, mazut istehsalı isə 92,6 faiz azalmışdır.

**Neft məhsullarının istehsalı sahəsində
istehsal edilmiş əsas məhsullar**

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	1336,2	115,2	48,8
Ağ neft, min ton	545,9	106,4	34,0
Qazoyllar (dizel yanacağı), min ton	2115,7	114,0	67,2
Mazut, min ton	5,7	7,4	1,7
Sürtkü yağları, min ton	53,8	139,4	3,6
Maye qazlar, min ton	217,6	98,7	3,4
Neft koksu; neft bitumu və neft məhsullarının digər qrupları, min ton	1034,8	83,4	52,0
ondan:			
neft bitumu, min ton	257,5	78,7	7,3
neft koksu, min ton	212,3	113,3	40,0

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 2020,2 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 20,4 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 8,3 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı isə 1,1 faiz artmışdır.

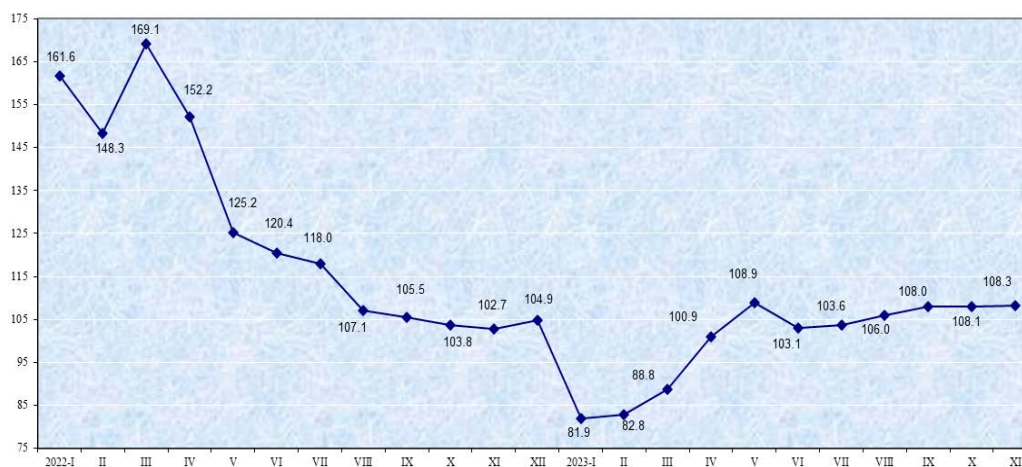
Kimya sənayesi məhsullarından etil spirti 2,0 dəfə, polietilen istehsalı 24,6 faiz, etilen istehsalı 22,7 faiz, propen (propilen) istehsalı 18,0 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarından plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatların istehsalı 72,0 faiz, sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqların istehsalı 25,3 faiz, məsaməli plastik kütlədən sair plastilinlər, lövhələr 21,1 faiz, plastmas çubuqlar, millər və profillərin istehsalı isə 5,0 faiz artmışdır.

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
<u>2022-ci il</u>			
Yanvar	161,6	163,2	118,6
Yanvar-fevral	148,3	142,6	123,2
Yanvar-mart	169,1	167,4	129,3
Yanvar-aprel	152,2	2,0 d.	120,0
Yanvar-may	125,2	2,1 d.	119,9
Yanvar-iyun	120,4	2,1 d.	110,1
Yanvar-iyul	118,0	2,0 d.	109,5
Yanvar-avqust	107,1	176,7	108,5
Yanvar-sentyabr	105,5	138,1	106,5
Yanvar-oktyabr	103,8	116,9	106,5
Yanvar-noyabr	102,7	107,7	106,0
Yanvar-dekabr	104,9	94,8	107,3
<u>2023-cü il</u>			
Yanvar	81,9	54,5	97,4
Yanvar-fevral	82,8	159,4	123,9
Yanvar-mart	88,8	168,8	116,9
Yanvar-aprel	100,9	95,6	112,2
Yanvar-may	108,9	83,6	116,5
Yanvar-iyun	103,1	72,7	116,0
Yanvar-iyul	103,6	86,1	119,5
Yanvar-avqust	106,0	102,8	120,9
Yanvar-sentyabr	108,0	102,9	117,6
Yanvar-oktyabr	108,1	104,6	119,8
Yanvar-noyabr	108,3	101,1	120,4

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 15

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Təsirsiz qazlar, min kub metr	42348,1	102,4	11,5
ondan:			
azot, min kub metr	19582,2	91,8	2,0
Lak-böya məmulatları, ton	35814,5	118,5	224,9
Qeyri-üzvi kimyəvi maddələr, min ton	22950,0	114,5	5360,0
ondan:			
yod, ton	192,6	107,6	27,8
Üzvi kimyəvi maddələr, min ton	882,8	101,1	21,3

REAL SEKTOR

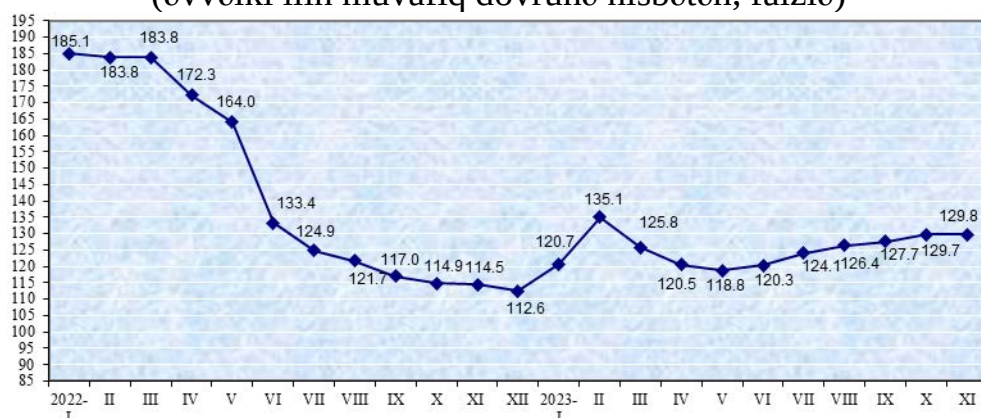
...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
ondan:			
etilen, min ton	151,5	122,7	1,5
propen (propilen), min ton	140,1	118,0	0,9
metanol (metil spirti), min ton	445,5	91,0	12,3
Etil spirti, min dkl	47,9	2,0 d.	25,5
Gübrə və azot birləşmələri, min ton	399,5	82,1	62,3
ondan:			
karbamid, min ton	399,4	82,1	62,3
İlkin formada plastik kütlə, min ton	291,5	126,1	14,8
ondan:			
polietilen, min ton	147,5	124,6	7,6
Yapışqan və yapışdırıcı maddələr, min ton	112,4	125,7	7,6
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Dərmanlar, min manat	8097,5	126,9	268,2
Tibbi maskalar, milyon ədəd	2,5	14,2	6,3
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Plastmas çubuqlar, millər və profillər, ton	7621,0	105,0	3,0
Sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqlar, ton	31498,2	125,3	2501,2
Polietilendən kisə və çantalar, ton	14401,6	93,4	445,9
Plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar, min ədəd	133278,4	172,0	17638,3
Polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar, ton	1294,1	34,8	-
Döşəmə, divar və tavan üçün plastik kütlədən rulon və ya plitka şəklində örtük, min kv. metr	236,1	106,7	-
Digər plastmasdan tikinti məmulatları, ton	2318,5	72,5	817,8
Məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr, ton	2082,5	121,1	12,1

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsalın ümumi dəyəri 1054,1 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 29,8 faiz artmışdır. Dövr ərzində tikinti gipsinin istehsalı 92,2 faiz, gips məmulatlarının istehsalı 70,4 faiz, beton istehsalı 16,2 faiz, tikinti şüşəsinin istehsalı 7,2 faiz, əhəng istehsalı isə 2,9 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 16

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində
istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti şüşəsi, min kv. metr	7937,6	107,2	1709,9
Tikinti kərpicləri, min kub metr	533,9	97,8	1,0
Sement klinkerləri, min ton	3509,6	110,4	331,1
Sement, min ton	3418,4	104,1	59,1
Əhəng, min ton	42,4	102,9	5,7
Gips məmulatları, min ton	113,0	170,4	9,8

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
ondan:			
tikinti gipsi, min ton	76,1	192,2	1,8
Sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatlar, min ton	95,0	73,4	10,9
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	27,8	63,8	3,4
Beton, min ton	3557,1	116,2	-
Asfalt, min ton	104,8	58,7	0,2

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 1016,8 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində 19,2 faiz artım, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalında isə 22,2 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsi üzrə metaldan sair məmulatların istehsalı 36,8 faiz artmış, metallurgiya sənayesi üzrə polad tökmə istehsalı 20,1 faiz, armatur istehsalı isə 24,5 faiz azalmışdır.

Cədvəl 17

**Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı
sahələrində indekslərin dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2022-ci il		
Yanvar	140,8	159,0
Yanvar-fevral	141,8	153,6
Yanvar-mart	134,9	115,2
Yanvar-aprel	127,9	134,3
Yanvar-may	134,2	143,3
Yanvar-iyun	126,0	147,0
Yanvar-iyul	117,2	132,4
Yanvar-avqust	109,9	135,9

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
Yanvar-sentyabr	107,5	134,3
Yanvar-oktyabr	105,4	112,9
Yanvar-noyabr	102,1	113,0
Yanvar-dekabr	115,6	117,7
2023-cü il		
Yanvar	62,3	75,5
Yanvar-fevral	64,6	95,8
Yanvar-mart	55,8	98,7
Yanvar-aprel	58,6	93,8
Yanvar-may	62,1	109,7
Yanvar-iyun	66,3	121,5
Yanvar-iyul	68,9	119,1
Yanvar-avqust	69,3	117,0
Yanvar-sentyabr	71,1	113,7
Yanvar-oktyabr	74,6	123,0
Yanvar-noyabr	77,8	119,2

Cədvəl 18

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	290,3	79,9	8,1
Armatur, min ton	303,9	75,5	8,4
Polad borular, min ton	277,2	2,4 d.	1,2
Emal edilməmiş qurğuşun, alüminium, sink, nikel və s., min ton	32,2	100,0	6,7
Alüminium məmulatları, ton	38647,6	91,8	4493,5
Alüminium borular, ton	4,8	17,7	4,4
Mis məftil, ton	94,7	43,9	-
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Metaldan konstruksiyalar, ton	21427,3	60,0	11609,9

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
İzolyasiyası olmayan çoxnaqilli məftil, trosar və oxşar məmulatlar, ton	7516,7	81,3	0,6
Metaldan sair məmulatlar, ton	18370,4	136,8	60,7

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 230,8 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 74,3 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı isə 10,3 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə stolüstü kompüterlərin istehsalı 2,7 dəfə, ölçmə cihazlarının istehsalı 2,1 dəfə artmışdır.

Cədvəl 19

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2022-ci il		
Yanvar	150,9	193,3
Yanvar-fevral	139,6	178,2
Yanvar-mart	104,1	2,1 d.
Yanvar-aprel	87,7	160,8
Yanvar-may	95,7	156,7
Yanvar-iyun	130,8	153,2
Yanvar-iyul	134,5	163,9
Yanvar-avqust	125,9	150,1
Yanvar-sentyabr	123,0	143,0
Yanvar-oktyabr	110,3	141,4

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
Yanvar-noyabr	98,8	137,1
Yanvar-dekabr	105,7	125,6
2023-cü il		
Yanvar	144,6	130,9
Yanvar-fevral	104,9	125,8
Yanvar-mart	135,7	108,7
Yanvar-aprel	2,6 d.	101,5
Yanvar-may	2,1 d.	102,4
Yanvar-iyun	188,9	106,4
Yanvar-iyul	2,0 d.	99,8
Yanvar-avqust	180,4	99,3
Yanvar-sentyabr	160,2	103,1
Yanvar-oktyabr	165,0	107,8
Yanvar-noyabr	174,3	110,3

Cədvəl 20

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı			
Stolüstü kompüterlər, ədəd	3772	2,7 d.	-
Ölçmə cihazları, min ədəd	356,2	2,1 d.	13,2
Elektrik avadanlıqlarının istehsalı			
Güc transformatorları, ədəd	599	110,3	-
Elektrik tənzimləyici cihazlar, ədəd	5754	52,2	1076
Digər elektrik naqilləri, ton	8839,8	95,4	1232,1
Məişət soyuducuları və dondurucuları, ədəd	869	51,1	69

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 615,8 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 52,1 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 37,4 faiz artmış, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 9,9 faiz azalmışdır. 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 3079 ədəd və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1267 ədəd çox minik avtomobili istehsal olunmuşdur. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə traktorların istehsalı 11,3 faiz artmışdır.

Cədvəl 21

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
<u>2022-ci il</u>			
Yanvar	169,8	3,0 d.	2,4 d.
Yanvar-fevral	143,3	2,3 d.	5,1 d.
Yanvar-mart	123,0	2,3 d.	6,6 d.
Yanvar-aprel	130,8	2,5 d.	4,4 d.
Yanvar-may	151,9	2,9 d.	4,5 d.
Yanvar-iyun	148,7	2,8 d.	2,6 d.
Yanvar-iyul	139,0	2,6 d.	3,0 d.
Yanvar-avqust	138,5	2,3 d.	3,3 d.
Yanvar-sentyabr	149,4	193,7	3,2 d.
Yanvar-oktyabr	145,0	181,7	3,2 d.
Yanvar-noyabr	146,9	173,9	3,4 d.
Yanvar-dekabr	158,8	168,0	3,9 d.
<u>2023-cü il</u>			
Yanvar	180,3	107,9	76,5
Yanvar-fevral	110,4	2,1 d.	77,0
Yanvar-mart	125,4	2,1 d.	99,6
Yanvar-aprel	123,5	169,2	72,7
Yanvar-may	109,0	132,9	69,4
Yanvar-iyun	110,9	134,9	81,2
Yanvar-iyul	120,0	138,7	83,0

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
Yanvar-avqust	114,9	152,1	82,3
Yanvar-sentyabr	121,1	131,2	78,9
Yanvar-oktyabr	130,2	133,9	83,8
Yanvar-noyabr	137,4	152,1	90,1

Cədvəl 22

Maşın və avadanlıqların, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.12.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maşın və avadanlıqların istehsalı			
Nasoslar, ədəd	5327	99,9	278
ondan:			
ştanqlı quyu nasosları, ədəd	5023	102,8	215
Kran, qapaq və klapanlar, ton	238,4	181,0	84,5
ondan:			
fontan armaturu, ton	85,9	124,1	-
Qaldırıcı qurğular, ədəd	113	108,7	419
Traktorlar, ədəd	619	111,3	11
Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı			
Minik avtomobilləri, ədəd	3079	169,9	859
Yük avtomobilləri, ədəd	315	106,4	1

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı,
bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların
təmizlənməsi və emalı sektorları**

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 2715,7 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,4 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 516,5 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 23

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi
və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və
emalı sektorlarında məhsul buraxılışı**

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	2715,7	101,4
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	516,5	116,0

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı		
Elektrik enerjisi, mln. kVt.s	24932,3*	100,9
ondan əmtəəlik	24090,6	100,8
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	22387,5	100,4
su elektrik stansiyalarının istehsalı	1587,8	105,6
küləklə işləyən elektrik stansiyaların istehsalı	53,0	118,3
günəş enerjisi ilə işləyən elektrik stansiyaların istehsalı	62,3	106,7
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı		
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, mln. kub metr	504,1	102,2

*) əsas fəaliyyəti elektrik enerjisinin istehsalı olmayan müəssisələr nəzərə alınmadan

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 15725,9 milyon manat və ya 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 16,5 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 24,7 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 12,5 faiz artmışdır. Ümumi sərmayənin 9422,3 milyon manatı və ya 59,9 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 5498,6 milyon manatı (35,0 faizi) xidmət sahələrinin, 805,0 milyon manatı (5,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 55,8 faizi dövlət, 44,2 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Sərmayə qoyuluşunun 72,9 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 77,6 faizini təşkil etmişdir.

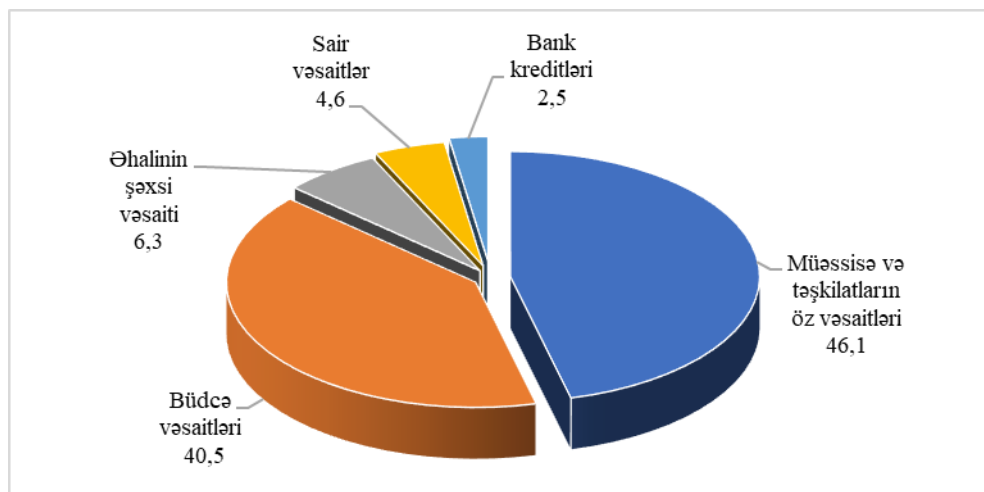
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitdə müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri 7252,9 milyon manat, büdcə vəsaitləri 6367,3 milyon manat, əhalinin şəxsi vəsaitləri 988,5 milyon manat, bank kreditləri 387,8 milyon manat, sair vəsaitlər 729,4 milyon manat təşkil etmişdir.

**Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	15725,9	116,5	100,0
o cümlədən:			
Müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri	7252,9	111,1	46,1
Bank kreditləri	387,8	106,9	2,5
Büdcə vəsaitləri	6367,3	126,4	40,5
Büdcədən kənar dövlət fondlarının vəsaitləri	-	-	-
Əhalinin şəxsi vəsaiti	988,5	94,3	6,3
Sair vəsaitlər	729,4	140,0	4,6

Qrafik 7

**Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə
mənbələri üzrə strukturu, faizlə**

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi vəsaitin 40,4 faizi sənaye, 26,5 faizi nəqliyyat

və anbar təsərrüfatı, 21,2 faizi tikinti, 3,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,1 faizi informasiya və rabitə, 1,9 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə, 1,2 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 0,9 faizi təhsil, 0,8 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 0,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, hər birində 0,4 faiz olmaqla inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 0,2 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, 0,1 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 26

**İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri**

İqtisadiyyatın sahələri	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	15725,9	116,5	100,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	528,9	172,5	3,4
Sənaye	6357,4	115,2	40,4
o cümlədən:			
Mədənçıxarma sənayesi	5143,2	126,4	32,7
Emal sənayesi	642,9	71,7	4,1
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	442,3	101,1	2,8
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	129,0	109,3	0,8
Tikinti	3341,0	137,5	21,2
ondan mənzil tikintisi	805,0	94,5	5,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	123,9	106,0	0,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	4171,6	102,4	26,5
o cümlədən:			
nəqliyyat	4166,7	102,3	26,5
poçt və kuryer fəaliyyəti	4,9	153,0	0,0

REAL SEKTOR

İqtisadiyyatın sahələri	...ardı		
	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	74,1	109,5	0,5
İnformasiya və rabitə	325,0	134,8	2,1
ondan rabitə	317,0	134,0	2,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	194,4	199,7	1,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1,5	84,4	0,0
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	22,0	112,8	0,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	62,8	106,1	0,4
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	291,3	95,4	1,9
Təhsil	139,4	78,5	0,9
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	64,4	96,7	0,4
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	5,2	59,8	0,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	23,0	6,0 d.	0,2

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında neft-qaz sektoruna 5497,2 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 10228,7 milyon manatlıq vəsaitin 860,2 milyon manatı (ümumi sərmayənin 5,5 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Naxçıvan Muxtar Respublikasında Naxçıvan Bərpa-istehsalat hərbi kompleksi, Bakı şəhərində Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin yeni inzibati binaları, “Bakı KOB evi”, “STEAM İnnovasiya Mərkəzi”, “Şimal” Kiçik Su Elektrik Stansiyası, dərman istehsalı zavodu, Qaradağ Günəş Elektrik Stansiyası, Bakı-Quba-Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi

ödənişli avtomobil yolu, Sumqayıt şəhərində Sumqayıt şəhər Xəstəxanasının yeni binası, Samux rayonunda Samux Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının yeni binası, Cəbrayıl rayonunda “Cəbrayıl” qovşaq elektrik yarımstansiyası, Cəbrayıl Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, Cəlilabad rayonunda Cəlilabad Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi, Füzuli rayonunda Rəqəmsal Yarımstansiya və İdarəetmə Mərkəzi, Füzuli-Hadrut avtomobil yolu, Bərdə Qarabağ Regional DOST Mərkəzinin və Qarabağ Regional Peşə Hazırlığı Mərkəzi, Xocavənd rayonunda Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, “Hadrut” qovşaq yarımstansiyası, Şükürbəyli-Cəbrayıl-Hadrut avtomobil yolu, İsmayilli rayonunda DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin “DOST EVİ” filialı, Kəlbəcər rayonunda hərbi hospital, “Qamışlı” və “Meydan” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, “Çıraq-1” və “Çıraq-2” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik Stansiyası, Laçın rayonunda “Qorçu” yarımstansiyası, “Laçın” şəhər yarımstansiyası, “Həkəri Balıq Təsərrüfatı”, Laçın rayonunun sənaye zonasında mebel fabriki, “Mişni” və “Alxaslı” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, Qazax rayonunda mebel fabriki, Neftçala rayonunda Neftçala Olimpiya İdman Kompleksi, Salyan rayonunda “Asan xidmət” Mərkəzi, “Azərişiq” ASC-nin Salyan Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, Tərtər rayonunda Talış-Tapqaraqoyunlu-Qaşaltı sanatoriyası avtomobil yolu, Suqovuşan qəsəbəsində istirahət parkı, Şuşa rayonunda Zarıslıçay nasos stansiyası, Şuşa Elektrik Şəbəkələrinin İnnovativ Texnologiyalar Mərkəzi, Şuşa Otel-Konqres Mərkəzi Kompleksi, Şuşa Yaradıcılıq Mərkəzi, “Yasəmən” oteli, Yuxarı Gövhər Ağa məscidi, Saatlı məscidi, Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialı, Mehmandarovların malikanə kompleksi, Zəngilan rayonunda “Cahangirbəyli” Su Elektrik Stansiyası, Zəngilan Konqres Mərkəzi Kompleksi və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

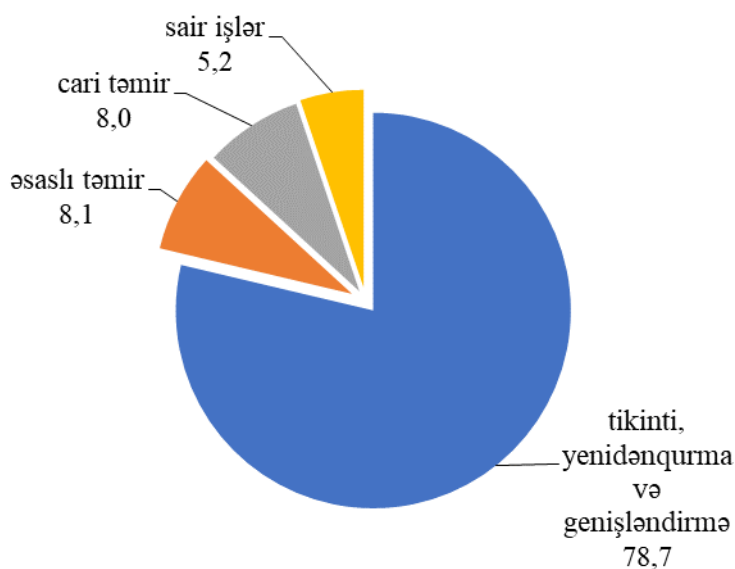
Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitin 3308,8 milyon manatı (94,0 faizi) Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, ABŞ, Yaponiya, Fransa,

İsveçrə, Rusiya, Norveç və İran sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən (fərdi sahibkarlar nəzərə alınmaqla) yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 78,7 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 8,1 faizini əsaslı təmir, 8,0 faizini cari təmir, 5,2 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 87,5 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

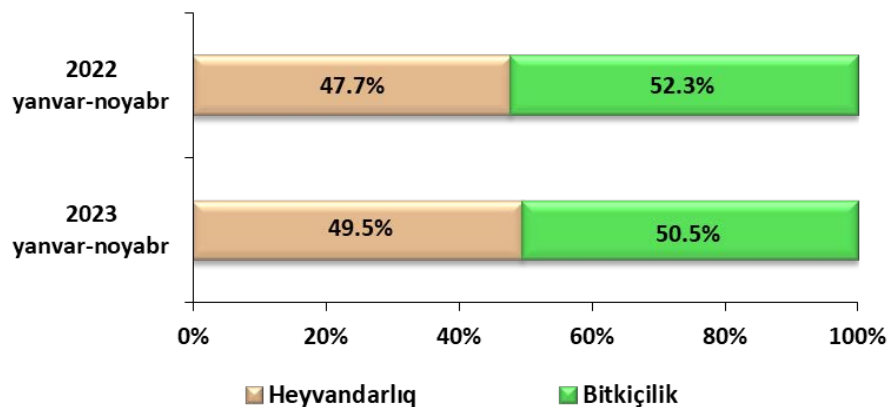

Kənd təsərrüfatı

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 11571,3 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 5728,8 milyon manatı heyvandarlıq, 5842,5 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 3,1 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,3 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 2,8 faiz artmışdır.

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2022-ci il			
Yanvar	102,7	102,6	104,8
Yanvar-fevral	103,1	102,5	114,1
Yanvar-mart	103,4	102,8	114,4
Yanvar-aprel	103,6	102,8	114,8
Yanvar-may	103,3	102,8	105,1
Yanvar-iyun	100,0	102,8	97,3
Yanvar-iyul	103,1	102,7	103,4
Yanvar-avqust	103,2	102,7	103,6
Yanvar-sentyabr	103,0	102,9	103,0
Yanvar-oktyabr	103,2	103,1	103,2
Yanvar-noyabr	103,4	103,3	103,4
Yanvar-dekabr	103,4	103,4	103,3
2023-cü il			
Yanvar	103,3	103,4	102,0
Yanvar-fevral	103,3	103,4	101,9
Yanvar-mart	103,4	103,5	101,3
Yanvar-aprel	103,5	103,5	103,2
Yanvar-may	105,2	103,5	110,9
Yanvar-iyun	103,4	103,7	103,0
Yanvar-iyul	103,3	103,4	103,2
Yanvar-avqust	103,3	103,4	103,2
Yanvar-sentyabr	103,0	103,5	102,5
Yanvar-oktyabr	103,0	103,3	102,7
Yanvar-noyabr	103,1	103,3	102,8

Bitkiçilik. Kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı başa çatmaq üzrədir. Dekabr ayının 1-nə kimi qarğıdalı da daxil olmaqla tarlalardan 3223,1 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,9 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 995,9 min ton (5,4 faiz az) kartof, 1812,8 min ton (0,1 faiz

çox) tərəvəz, 438,2 min ton (6,5 faiz az) bostan məhsulları, 1249,2 min ton (0,1 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 222,9 min ton (5,3 faiz çox) üzüm, 1123,8 min ton (12,3 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 29,2 min ton (1,3 faiz çox) günəbaxan, 213,5 min ton (4,8 faiz çox) şəkər çuğunduru, 5,3 min ton (22,3 faiz çox) tütün və 262,6 min ton (12,2 faiz az) pambıq yığılmışdır.

Cədvəl 28

**Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə
bitkiçilik məhsullarının yığımı**

	2023-cü il yanvar-noyabr				2022-ci il yanvar-noyabr		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə %-lə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha
Dənli və dənli paxlalı bitkilər- cəmi	948,1	99,9	3 223,1	34,0	977,8	3 132,8	32,0
ondan:							
buğda	542,8	100,0	1 833,8	33,8	543,4	1 736,1	31,9
qarğıdalı dən üçün	28,6	99,5	273,0	95,4	30,5	248,7	81,6
Pambıq	93,4	99,6	262,6	28,1	103,1	299,1	29,0
Günəbaxan dən üçün	9,9	94,6	29,2	29,5	11,5	28,9	25,0
Şəkər çuğunduru	4,2	93,5	213,5	503	4,4	203,7	466
Tütün	2,7^{x)}	-	5,3	-	2,4^{x)}	4,3	-
Kartof	49,4	99,9	995,9	201	54,8	1 052,3	192
Tərəvəz	61,2	100,0	1 812,8	296	65,3	1 810,2	277
Bostan bitkiləri	17,2	100,0	438,2	254	20,1	468,7	233
Meyvə və giləmeyvə	226,6^{x)}	-	1 249,2	-	222,1^{x)}	1 248,4	-
Üzüm	15,8^{x)}	-	222,9	-	15,7^{x)}	211,7	-
Yaşıl çay yarpağı, ton	1,0^{x)}	-	1 123,8	-	1,0^{x)}	1 000,9	-

x) əkin sahəsi

Təsərrüfatlarda 2024-cü ilin məhsulu üçün müvafiq işlər görülür. Təmiz herik şumu daxil olmaqla cari ilin payızlıq əkinləri üçün 1040,3 min hektar sahədə şum qaldırılmışdır. Gələn ilin məhsulu üçün 830,1 min hektar sahədə dən üçün payızlıqlar səpilmişdir. Ondan 489,5 min hektarı buğda, 340,4 min hektarı arpa və 0,2 min hektarı çovdar təşkil edir.

Heyvandarlıq. 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında quş əti də daxil olmaqla diri çəkiddə 538,2 min ton ət, 2062,2 min ton süd, 2001,2 milyon ədəd yumurta, 15,1 min ton yun, 357,0 ton barama istehsal olunmuşdur. 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 3,1 faiz, süd istehsalı 1,3 faiz, yumurta istehsalı 9,9 faiz, barama istehsalı 4,6 faiz artmış, yun istehsalı isə 3,0 faiz azalmışdır.

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

	Ət (diri çəkiddə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
<u>2022-ci il</u>				
Yanvar	44,4	159,2	157,0	-
Yanvar-fevral	87,9	318,8	306,3	-
Yanvar-mart	134,3	493,3	476,6	-
Yanvar-aprel	181,6	685,0	643,1	2,2
Yanvar-may	220,1	890,9	824,8	12,0
Yanvar-iyun	276,8	1 093,1	988,8	14,4
Yanvar-iyul	317,1	1 284,4	1 165,1	14,8
Yanvar-avqust	364,2	1 457,6	1 323,3	15,2
Yanvar-sentyabr	411,2	1 655,5	1 486,5	15,6
Yanvar-oktyabr	470,8	1 837,6	1 658,6	15,6
Yanvar-noyabr	522,0	2 036,3	1 821,5	15,6
Yanvar-dekabr	628,0	2 264,7	2 018,1	15,8
<u>2023-cü il</u>				
Yanvar	45,6	160,7	182,1	-
Yanvar-fevral	90,4	322,3	355,6	-
Yanvar-mart	138,3	501,4	543,5	-
Yanvar-aprel	187,3	697,6	726,5	2,1
Yanvar-may	226,9	909,5	918,6	11,7
Yanvar-iyun	285,4	1 122,9	1 107,4	14,0
Yanvar-iyul	327,0	1 305,8	1 305,1	14,4
Yanvar-avqust	375,4	1 482,0	1 481,2	14,8
Yanvar-sentyabr	424,5	1 682,9	1 662,7	15,1
Yanvar-oktyabr	485,4	1 864,5	1 832,5	15,1
Yanvar-noyabr	538,2	2 062,2	2 001,2	15,1

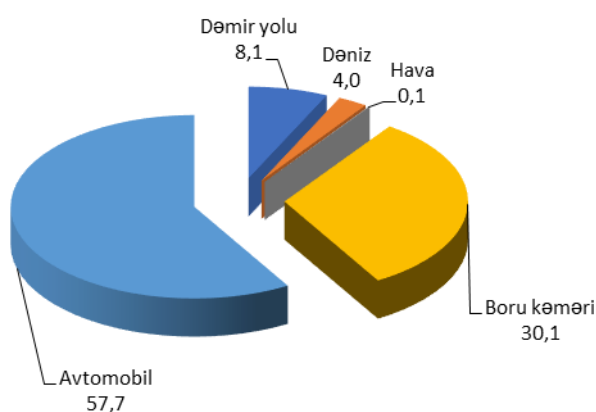
Nəqliyyat

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində yük və sərnişin daşımaları əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 4,9 faiz və 18,1 faiz artmışdır.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 206,9 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 4,0 faizi dəniz, 8,1 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 57,7 faizi avtomobil nəqliyyatı, 30,1 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 10

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 4,6 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 77,9 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında nəqliyyatçılar 1732,0 milyon sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 88,0 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,4 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 16,7 milyon ton yük, 6342,3 min sərnişin daşınmış, 2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 1,8 faiz azalma, sərnişin daşınmasında isə 39,9 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 366 vaqon yüklənmiş, 424 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 18,5 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 2,7 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,6 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında daşınmış yüklərin həcmi 8313,9 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 19,4 faiz artmışdır. Yüklərin 54,9 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

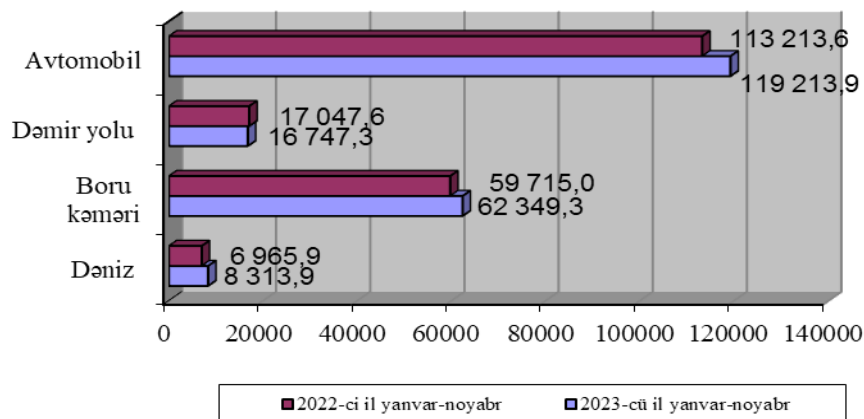
Dəniz limanları tərəfindən 12307,7 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 10190,4 min tonunu və ya 82,8 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2023-cü il dekabr ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 405,8 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,2 faiz artaraq 21,8 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 11

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 119,2 milyon ton yük, 1524,7 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 5,3 faiz və 19,9 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 94,5 faizi avtobus, 5,5 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yüklər dövrüyyəsi 5,1 faiz, sərnişin dövrüyyəsi isə 20,7 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 5,8 faiz artaraq 198,2 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 2662,5 min və ya 28,5 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yüklə daşıma 18,3 faiz azalaraq 307,2 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 36403,2 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqlətmənin 75,9 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-noyabr ayları ərzində bu kəmərlər vasitəsilə 27635,3 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə nəql edilmiş neftin 82,7 faizini və ya 22854,5 min tonunu Azərbaycanda hasil edilən neft, 17,3 faizini və ya 4780,8 min tonunu isə Türkmənistan və Qazaxıstandan daxil olan neft təşkil etmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 36036,2 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,6 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 55,3 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 19927,8 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında nəqliyyat dəhlizlərində daşınmış yüklərin həcmi 27365,5 min ton olmuşdur. Yüklərin 12447,0 min tonu və ya 45,5 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 7732,3 min tonu və ya 28,2 faizi avtomobil nəqliyyatı, 7186,2 min tonu və ya 26,3 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhlizlər vasitəsilə daşınmış yüklərin 57,0 faizini və ya 15597,2 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

İnformasiya və rabitə

Bu sahədə fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə göstərilmiş xidmətlərin dəyəri real ifadədə 16,1 faiz artaraq 2826,6 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 72,0 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 37,3 faizi və ya 1055,6 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 63,2 milyard manat olmaqla 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 5,6 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 5,4 faiz artaraq 60,8 milyard manata bərabər olmuş, onun 47,9 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 30

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	63 213,5	105,6
<i>o cümlədən:</i> dövlət mülkiyyəti üzrə	2 431,5	111,2
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	60 782,0	105,4
ondan: fərdi sahibkarlar üzrə	29 124,5	105,0

Hesabat dövründə bir istehlakçı orta hesabla ayda 566,1 manat və ya 2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 74,1 manat çox vəsait xərcləmişdir.

Əmtəə bazarı

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 51,3 milyard manatlıq, o cümlədən 28,7 milyard manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 22,6 milyard manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır. 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 3,6 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 2,4 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 5,1 faiz artmışdır.

Cədvəl 31

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu

	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manat	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	51 278,5	100,0	103,6
o cümlədən: ərzaq məhsulları	26 499,4	51,7	102,5
içkilər və tütün məmulatları	2 173,6	4,2	100,6
qeyri-ərzaq malları	22 605,5	44,1	105,1

Hesabat dövründə əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsi 459,2 manat və ya 2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 52,9 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 256,8 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 202,4 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

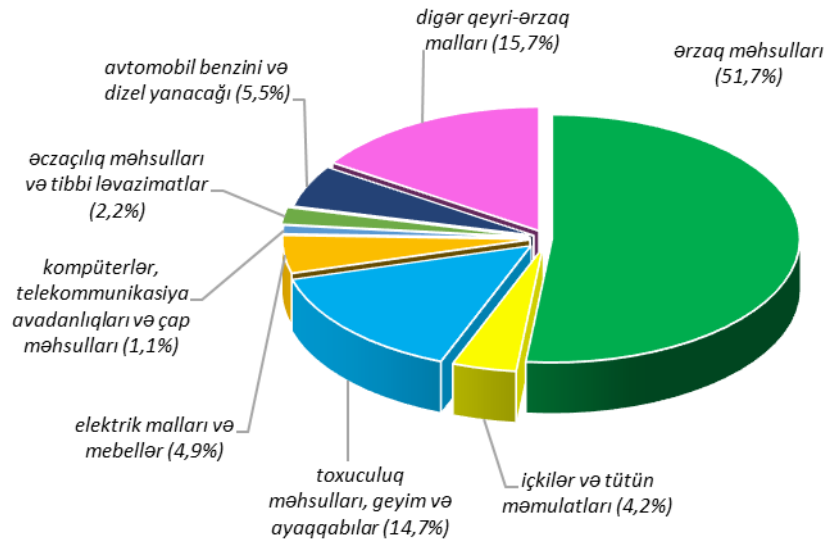
	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən	
		ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq malları üzrə
2022-ci il			
Yanvar	102,9	102,5	103,5
Yanvar-fevral	103,0	102,6	103,5
Yanvar-mart	103,1	102,6	103,7
Yanvar-aprel	103,0	102,5	103,7
Yanvar-may	103,1	102,5	103,8
Yanvar-iyun	102,9	102,3	103,6
Yanvar-iyul	102,9	102,3	103,7
Yanvar-avqust	102,8	102,2	103,6
Yanvar-sentyabr	102,9	102,3	103,6
Yanvar-oktyabr	102,9	102,2	103,6
Yanvar-noyabr	103,0	102,2	103,8
Yanvar-dekabr	103,1	102,3	104,0
2023-cü il			
Yanvar	102,9	102,2	103,6
Yanvar-fevral	102,8	102,2	103,5
Yanvar-mart	103,0	102,1	104,1
Yanvar-aprel	102,9	102,1	104,0
Yanvar-may	102,9	102,0	104,1
Yanvar-iyun	103,0	102,1	104,2
Yanvar-iyul	103,1	102,0	104,3
Yanvar-avqust	103,2	102,1	104,5
Yanvar-sentyabr	103,3	102,0	104,8
Yanvar-oktyabr	103,4	102,2	104,9
Yanvar-noyabr	103,6	102,4	105,1

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin
mal qrupları üzrə strukturu**

	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	51 278,5	103,6
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	28 673,0	102,4
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	7 541,8	105,4
elektrik malları və mebellər	2 493,5	104,1
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	542,5	121,4
əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatlar	1 152,0	99,2
avtomobil benzini və dizel yanacağı	2 804,4	108,0
digər qeyri-ərzaq malları	8 071,3	104,0

Hesabat dövründə istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 55,9 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 14,7 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 5,5 faizi avtomobil benzini və dizel yanacağının, 4,9 faizi elektrik malları və mebellərin, 2,2 faizi əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatların, 1,1 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 15,7 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

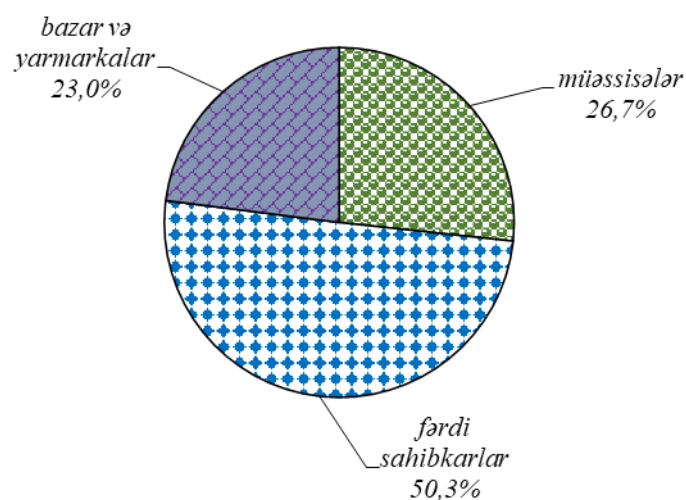
**2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında
pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə
strukturunu**

Əmtəə bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	51 278,5	103,6
o cümlədən: müəssisələr üzrə	13 711,4	103,0
fərdi sahibkarlar üzrə	25 792,2	103,7
bazar və yarmarkalar üzrə	11 774,9	104,1

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında
pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

İctimai iaşə xidmətləri

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 17,3 faiz artaraq 1819,5 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 35

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, min manat	2023-cü ilin yanvar- noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	1 819 518,2	117,3
o cümlədən: dövlət	17 099,1	163,5
qeyri-dövlət	1 802 419,1	117,0
ondan: fiziki şəxslər	892 363,0	115,7

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 50,5 faizi hüquqi şəxslərin, 49,5 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 18,3 faiz artaraq 910,1 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 14,6 faiz artaraq 10115,5 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 7675,7 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 75,9 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 36

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

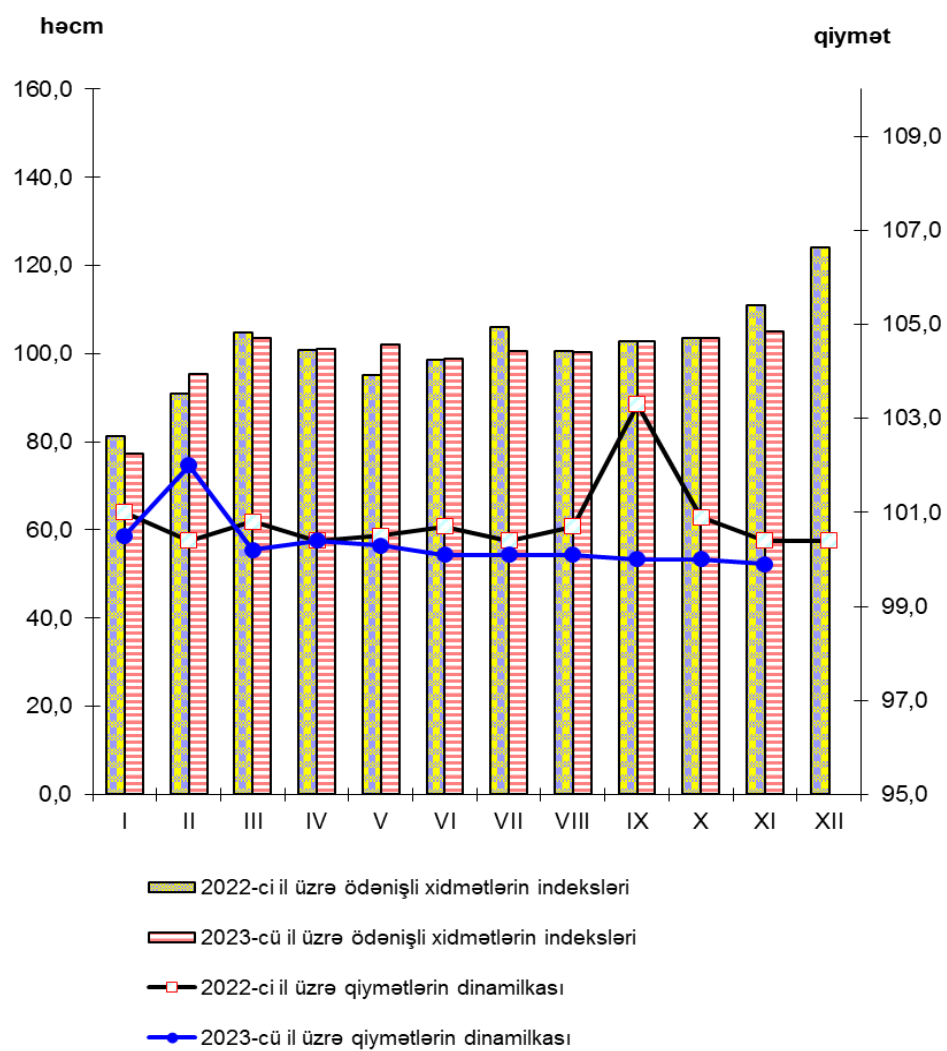
	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	10 115,5	114,6
o cümlədən: dövlət	2 264,3	112,9
qeyri-dövlət	7 851,2	115,1
ondan: fiziki şəxslər	2 439,8	116,0

Cari ilin yanvar-noyabr aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 996,4 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 188,8 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2022-ci il			
Yanvar	106,6	106,8	105,7
Yanvar-fevral	105,0	104,5	106,6
Yanvar-mart	105,2	104,7	106,6
Yanvar-aprel	106,9	106,1	109,4
Yanvar-may	108,1	106,0	114,7
Yanvar-iyun	107,4	105,6	113,4
Yanvar-iyul	107,2	105,7	112,2
Yanvar-avqust	107,3	106,3	110,8
Yanvar-sentyabr	107,8	107,2	109,6
Yanvar-oktyabr	106,9	106,7	107,5
Yanvar-noyabr	107,3	107,4	106,7
Yanvar-dekabr	108,0	108,0	108,0
2023-cü il			
Yanvar	108,5	110,2	103,4
Yanvar-fevral	111,1	112,3	107,4
Yanvar-mart	111,6	113,0	107,5
Yanvar-aprel	111,9	113,4	107,4
Yanvar-may	113,8	114,9	110,5
Yanvar-iyun	115,1	115,3	114,4
Yanvar-iyul	115,2	114,5	117,1
Yanvar-avqust	115,2	114,4	117,8
Yanvar-sentyabr	115,3	114,5	117,9
Yanvar-oktyabr	115,3	114,7	117,1
Yanvar-noyabr	114,6	114,1	116,0

**Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Qiymət indeksləri

Cədvəl 38

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	99,8	102,6	109,4
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	96,6	94,7	88,3
o cümlədən:			
neft-qaz sənayesi	95,4	92,1	82,6
qeyri neft-qaz sənayesi	100,5	100,0	103,2
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	101,7	104,1	108,4
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	97,2	101,7	109,0
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	101,2	101,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,2	100,0
İdxal olunan məhsulların qiymət indeksi	101,7*	115,1 **	117,0***
İxrac olunan məhsulların qiymət indeksi	100,1*	71,2**	71,6***
o cümlədən:			
qeyri neft-qaz məhsulları	100,8*	108,6**	104,6***

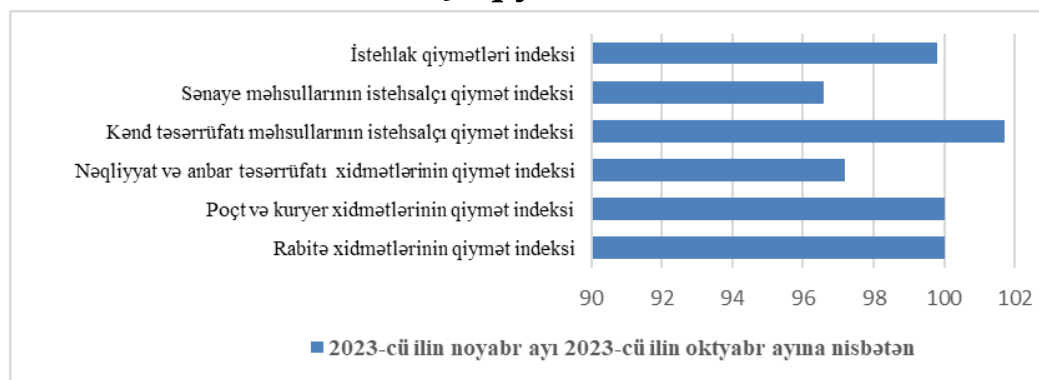
*2023-cü ilin oktyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən

**2023-cü ilin oktyabr ayı 2022-ci ilin oktyabr ayına nisbətən

***2023-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən

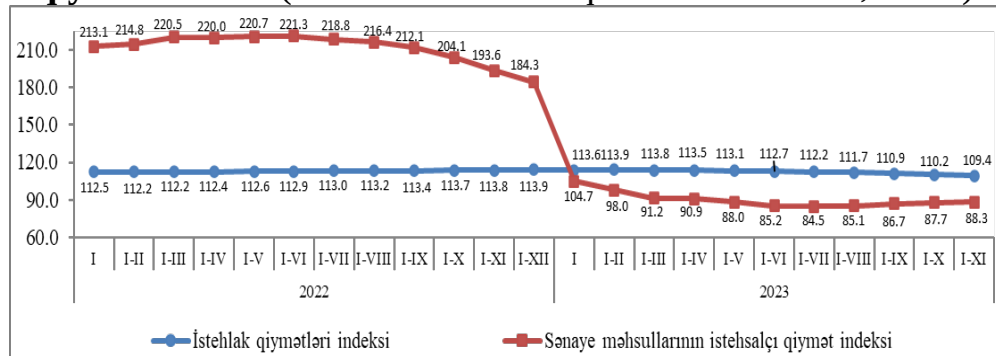
Qrafik 15

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

Qrafik 16

İstehlak qiymətləri indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

İstehlak qiymətləri indeksi

2023-cü ilin noyabr ayında istehlak qiymətləri indeksi oktyabr ayı ilə müqayisədə 99,8 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 109,4 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 39

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
Yanvar	101,6	112,5	112,5	102,6	117,1	117,1
Fevral	101,1	111,9	112,2	102,1	117,2	117,2
Mart	101,1	112,1	112,2	101,5	116,8	117,0
I rüb	104,4	-	112,2	107,0	-	117,0
Aprel	101,0	113,0	112,4	101,7	118,4	117,4
May	100,7	113,7	112,6	101,0	120,2	117,9
İyun	99,9	114,2	112,9	99,0	120,6	118,4
II rüb	102,6	-	113,6	103,8	-	119,7
İyul	100,5	113,7	113,0	100,1	120,3	118,7
Avqust	100,9	114,2	113,2	101,2	120,8	118,9
Sentyabr	103,1	115,6	113,4	103,4	121,8	119,3

REAL SEKTOR

...ardı...

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
III rüb	102,3	-	114,5	101,7	-	121,0
Oktyabr	101,6	115,6	113,7	102,2	121,0	119,4
Noyabr	101,0	115,1	113,8	101,2	120,1	119,5
Dekabr	101,0	114,4	113,9	101,7	119,0	119,5
IV rüb	105,0	-	115,0	106,3	-	120,1
2023-cü il						
Yanvar	101,0	113,6	113,6	101,2	117,5	117,5
Fevral	101,5	114,1	113,9	101,8	117,1	117,3
Mart	100,7	113,6	113,8	101,3	116,8	117,1
I rüb	103,2	-	113,8	104,4	-	117,1
Aprel	100,3	112,8	113,5	100,3	115,1	116,6
May	99,6	111,5	113,1	98,9	112,7	115,8
İyun	99,1	110,6	112,7	97,9	111,5	115,1
II rüb	100,7	-	111,6	100,2	-	113,1
İyul	99,3	109,4	112,2	98,5	109,7	114,3
Avqust	99,6	108,0	111,7	99,1	107,4	113,4
Sentyabr	100,3	105,1	110,9	100,6	104,5	112,4
III rüb	98,5	-	107,5	96,3	-	107,2
Oktyabr	100,4	103,9	110,2	100,8	103,1	111,4
Noyabr	99,8	102,6	109,4	99,6	101,5	110,4
	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
Yanvar	100,8	105,9	105,9	101,0	111,1	111,1
Fevral	100,3	106,0	106,0	100,4	109,3	110,2
Mart	100,8	106,6	106,2	100,8	110,0	110,1
I rüb	101,9	-	106,2	102,6	-	110,1
Aprel	100,6	107,1	106,4	100,4	110,2	110,2
May	100,7	107,1	106,6	100,5	110,3	110,2
İyun	100,5	107,4	106,7	100,7	110,9	110,3

REAL SEKTOR

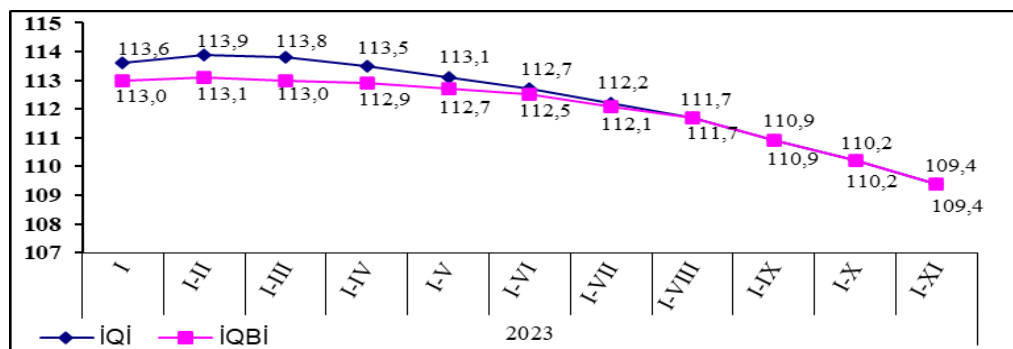
...sonu

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
II rüb	101,9	-	107,2	101,6	-	110,5
İyul	101,4	108,6	107,0	100,4	108,9	110,1
Avqust	100,6	108,9	107,2	100,7	109,5	110,0
Sentyabr	102,4	110,5	107,6	103,3	111,4	110,2
III rüb	103,1	-	109,3	102,5	-	110,0
Oktyabr	101,3	110,9	107,9	100,9	112,0	110,4
Noyabr	101,6	112,1	108,3	100,4	110,7	110,4
Dekabr	100,5	111,9	108,6	100,4	110,2	110,4
IV rüb	104,3	-	111,7	103,8	-	111,0
2023-cü il						
Yanvar	101,1	112,2	112,2	100,5	109,7	109,7
Fevral	100,4	112,2	112,2	102,0	111,4	110,6
Mart	100,3	111,6	112,0	100,2	110,8	110,6
I rüb	102,2	-	112,0	102,3	-	110,6
Aprel	100,3	111,3	111,8	100,4	110,7	110,7
May	100,1	110,7	111,6	100,3	110,5	110,6
İyun	100,1	110,3	111,4	100,1	109,8	110,5
II rüb	100,8	-	110,8	101,3	-	110,3
İyul	100,0	108,8	111,0	100,1	109,6	110,4
Avqust	100,0	108,3	110,6	100,1	108,9	110,2
Sentyabr	100,1	105,9	110,1	100,0	105,4	109,6
III rüb	100,2	-	107,6	100,3	-	107,9
Oktyabr	100,1	104,7	109,5	100,0	104,5	109,1
Noyabr	100,0	103,1	108,9	99,9	104,0	108,6

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2023-cü ilin noyabr ayında oktyabr ayı ilə müqayisədə 99,8 faiz, əvvəlki ilin noyabr ayı ilə müqayisədə 102,9 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 109,4 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 17

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

2023-cü ilin noyabr ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi oktyabr ayı ilə müqayisədə 99,6 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 110,4 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 40

Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Çörək, çörək məmulatları və yarmalar	99,6	97,1	108,7	121,2
Ət və ət məhsulları	98,9	106,2	113,5	111,7
Balıq və balıq məhsulları	99,1	100,7	106,6	115,0
Süd və süd məhsulları, yumurta	100,6	100,9	107,7	111,4
Kərə və bitki yağları	99,9	94,5	103,1	115,9
Meyvələr	99,0	106,5	108,6	116,7
Tərəvəzlər	99,7	95,9	117,9	158,1

REAL SEKTOR

...ardı

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar- noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Qənd, cəm, bal, şokolad və konfetlər	100,2	102,2	109,3	112,9
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,0	103,6	111,9	113,3
Çay, qəhvə, kakao	100,0	103,1	113,1	108,2
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,2	104,6	108,3	109,9
Araq, brendi (konyak)	100,0	100,9	102,6	105,9
Tütün məmulatları	100,0	105,6	104,9	106,9

2023-cü ilin noyabr ayında qeyri-ərzaq məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi oktyabr ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 108,9 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 41

Qeyri-ərzaq məhsullarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar- noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,3	102,2	110,2	115,1
Geyim	100,2	102,2	107,0	107,5
Ayaqqabı	100,0	102,7	107,2	107,6
İnşaat materialları	99,9	99,1	103,5	113,0
Mebel və ev əşyaları	100,2	104,8	110,1	110,5
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,1	102,8	109,4	113,2
Məişət cihazları	100,1	102,8	106,3	106,9
Kiçik elektrik cihazları	99,7	102,0	106,3	108,4
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,0	103,2	107,8	111,5

REAL SEKTOR

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə	...ardı Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar- noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (yuyucu vasitələr və s.)	100,0	105,1	110,9	111,1
Dərmanlar	100,0	106,0	116,6	101,0
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,0	101,7	105,9	109,5
Minik avtomobilləri	99,8	101,1	102,1	104,0
Velosipedlər	100,1	101,5	106,7	108,3
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	100,1	101,7	107,0	112,7
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	100,0	104,7	104,1
Telefon aparatları	99,7	96,3	100,6	103,4
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	100,6	97,5	100,9	104,3
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,8	98,8	101,8	103,1
Oyuncaqlar	100,0	104,1	109,2	111,1
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət vaxtı istifadə etmək üçün əşyalar	99,8	104,0	111,7	112,7
Kitablar	100,3	105,2	109,2	107,8
Qəzetlər və digər dövri nəşrlər	100,0	100,3	101,2	102,5
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	99,6	100,6	112,7	137,6
Şəxsi gigiyena əşyaları, saç qurutmaq üçün fenlər	100,5	104,7	108,9	109,7
Zərgərlik məmulatları	99,9	103,8	109,1	110,3
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,2	102,8	108,7	110,5

2023-cü ilin noyabr ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi oktyabr ayı ilə müqayisədə 99,9 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 108,6 faiz təşkil etmişdir

Cədvəl 42

**Əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərin
istehlak qiymətləri indeksləri**

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar- noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,2	104,2	111,2	115,0
Ayaqqabıların təmiri	100,2	102,0	111,6	114,0
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,5	108,7	114,0	111,9
Soyuq su təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	104,8
Zibilin daşınması xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	104,8
Elektrik enerjisi təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	111,2
Təbii qaz təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	122,2
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,1	102,8	107,9	113,3
Məişət cihazlarının təmiri	100,0	104,1	112,6	112,1
Ev və məişət xidmətləri	100,2	102,5	108,8	112,4
Tibbi xidmətlər	100,0	102,3	103,8	108,6
Stomatoloji xidmətlər	100,0	104,4	110,0	112,2
Xəstəxana xidmətləri	100,0	103,1	103,7	106,8
Avtomobillərin təmiri	100,0	102,6	109,0	111,6
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə sərnəşin daşınması xidmətləri	100,0	102,6	101,8	101,9

REAL SEKTOR

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə	...ardı Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar- noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar- noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Metro nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	133,3	130,3	100,0
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	118,3	116,8	100,3
Hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	83,6	81,3	114,6	124,7
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	157,9
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	103,2	102,2	99,9
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	99,3	103,8	110,8	103,3
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	101,0	101,1	102,1
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,0	103,2	112,5	118,0
Mehmanxana xidməti	99,8	103,2	107,2	106,5
Bərbərxana və kosmetoloji xidmətlər	100,2	104,4	110,6	111,7
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

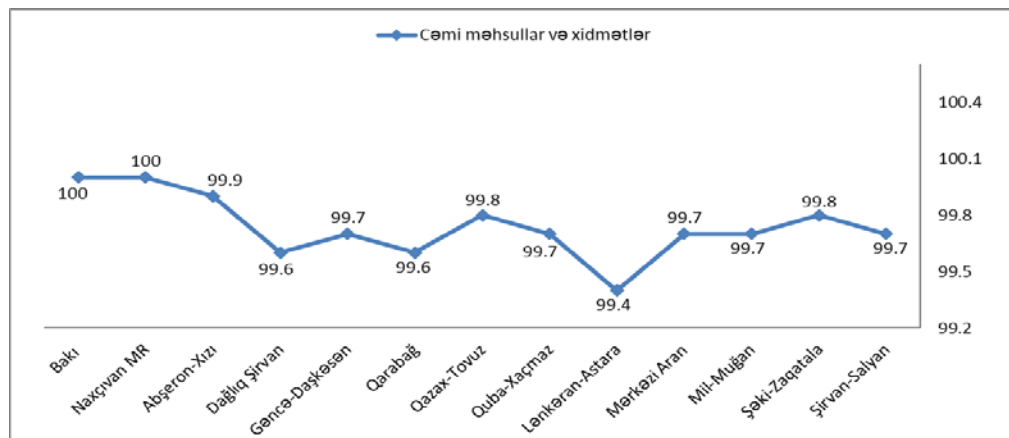
Cədvəl 43

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2023-cü ilin noyabr ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,0	99,9	100,1	99,9
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100,0	99,8	100,2	100,1
Abşeron-Xızı	99,9	99,8	100,1	100,0
Dağlıq Şirvan	99,6	99,1	100,2	100,0
Gəncə-Daşkəsən	99,7	99,6	100,1	99,7
Qarabağ	99,6	99,1	100,0	100,0
Qazax-Tovuz	99,8	99,5	99,9	100,0
Quba-Xaçmaz	99,7	99,2	100,0	100,0
Lənkəran-Astara	99,4	98,9	100,0	99,9
Mərkəzi Aran	99,7	99,4	100,0	100,0
Mil-Muğan	99,7	99,4	100,0	100,0
Şəki-Zaqatala	99,8	99,5	100,1	100,0
Şərqi Zəngəzur	...	...	...	...
Şirvan-Salyan	99,7	99,1	100,3	100,0

Qrafik 18

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2023-cü ilin noyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 96,6 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 95,1 faiz, emal sənayesi üzrə 100,1 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin noyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə istehsalçı qiymət indeksi neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə 95,4 faiz, qeyri neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə isə 100,5 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 44

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	96,6	94,7	88,3
neft-qaz sənayesi	95,4	92,1	82,6
qeyri neft-qaz sənayesi	100,5	100,0	103,2
mədənçıxarma sənayesi	95,1	91,8	81,1
emal sənayesi	100,1	98,9	102,1
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2023-cü ilin noyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 101,7 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 102,4 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə 101,1 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin noyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 100,0 faiz, balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 101,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 45

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	101,7	104,1	108,4
bitkiçilik məhsulları	102,4	99,0	104,6
heyvandarlıq məhsulları	101,1	108,9	112,0
Meşə təsərrüfatı məhsulları	100,0	113,6	110,3
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	101,0	103,9	103,0

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2023-cü ilin noyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi 97,2 faiz, o cümlədən nəqliyyatda yükdaşıma xidmətləri üzrə 98,1 faiz, nəqliyyatda sənişindəşıma xidmətləri üzrə 89,0 faiz, yardımçı nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətləri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin noyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə reklam xidmətləri üzrə qiymət indeksi 99,9 faiz, poçt və kuryer, rabitə və İKT xidmətləri üzrə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 46

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri

	2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	97,2	101,7	109,0
yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	98,1	102,8	108,6
sənişindəşıma nəqliyyatı xidməti	89,0	90,5	112,8
yardımçı nəqliyyat xidməti	100,0	100,0	100,0
anbar təsərrüfatı xidməti	100,0	97,0	97,3
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	101,2	101,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,2	100,0
İKT xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,4	100,0
Reklam xidmətlərinin qiymət indeksi	99,9	100,3	100,1

İdxal olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2023-cü ilin oktyabr ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 101,7 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 115,1 faiz, 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 117,0 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin noyabr ayında ölkəyə idxal edilmiş ərzaqlıq buğdanın 1 tonunun orta qiyməti 435,28 manat təşkil etmişdir.

İxrac olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2023-cü ilin oktyabr ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 100,1 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 71,2 faiz, 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 71,6 faiz təşkil etmişdir.

İxrac olunan qeyri neft-qaz məhsullarının qiymət indeksi 2023-cü ilin oktyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə 100,8 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 108,6 faiz, 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 104,6 faiz təşkil etmişdir.

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumatlara görə 2023-cü il noyabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 15,9 faiz artaraq, milli valyuta ekvivalentində 23196,5 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 19311,7 milyon manatı və ya 83,3 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 96,82 faizi banklar, 3,18 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

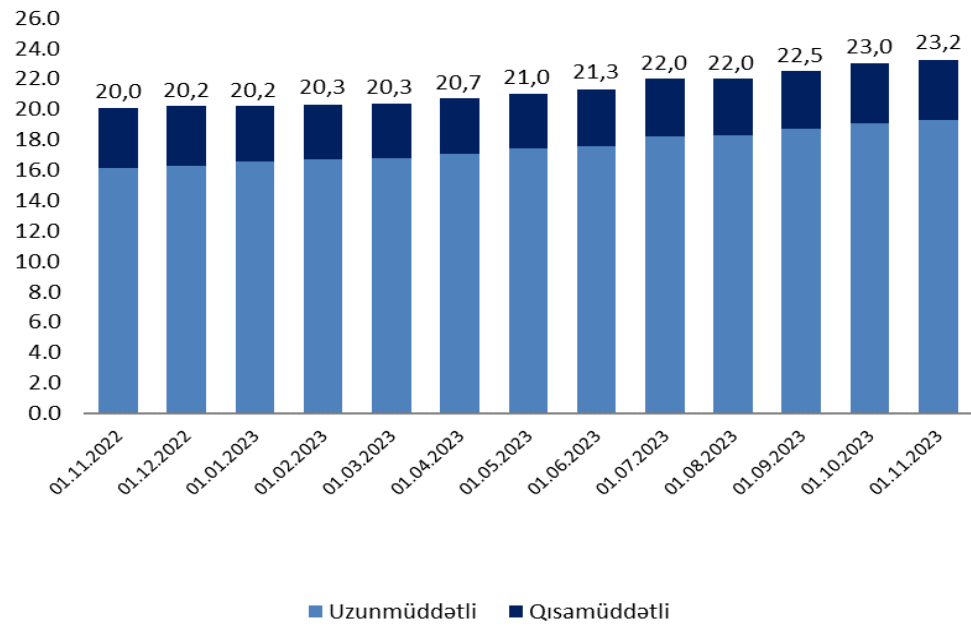
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği il ərzində 31,8 faiz azalaraq 440,4 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 1,9 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 47

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2023-cü il noyabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	23196,5	115,9
o cümlədən:		
qısamüddətli	3884,8	98,1
uzunmüddətli	19311,7	120,3
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	440,4	68,2
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	1,9	x

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu, milyard manat

Məşğulluq və işsizlik

2023-cü il dekabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5249,2 min nəfər olmuş, onlardan 4962,6 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il noyabrın 1-i vəziyyətinə müddə ilə çalışan işçilərin sayı 1729,4 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 896,9 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 832,5 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 31,5 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1697,9 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda müddə ilə çalışan işçilərin 22,8 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,4 faizi emal sənayesində, 6,5 faizi tikintidə, 3,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,0 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,9 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 19,1 faizi təhsil, 18,5 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,4 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,4 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 5,0 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 4,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,7 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,1 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 2,6 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,1 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,9 faizi informasiya və rabitə, 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi və 1,0 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrində çalışmışlar.

**2023-cü il noyabr ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət
və mülkiyyət növləri üzrə muzdlı çalışan işçilərin sayı
(min nəfər)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 729,4	896,9	832,5
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	59,6	24,8	34,8
Mədənçıxarma sənayesi	33,1	11,6	21,5
Emal sənayesi	127,9	17,1	110,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	27,7	27,2	0,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	34,5	31,0	3,5
Tikinti	111,5	25,0	86,5
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	320,2	2,4	317,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	73,8	42,3	31,5
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	43,0	1,5	41,5
İnformasiya və rabitə	32,9	14,1	18,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	37,1	7,5	29,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	18,0	5,3	12,7
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	63,8	31,2	32,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	87,2	63,2	24,0
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	111,4	106,1	5,3
Təhsil	330,4	315,3	15,1
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	145,8	119,3	26,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	53,5	48,4	5,1
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	18,0	3,6	14,4

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 148,1 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 49

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	150,7
Mədənçıxarma sənayesi	148,2
Emal sənayesi	148,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	152,6
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	153,7
Tikinti	152,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	153,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	144,5
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	151,6
İnformasiya və rabitə	147,9
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	151,7
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	142,0
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	143,7
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	152,0
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	155,4
Təhsil	140,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	142,1
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	151,4
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	138,3

2023-cü il dekabr ayının 1-i vəziyyətinə Dövlət Məşğulluq Agentliyinin yerli qurumlarında qeydiyyatda alınmış işsiz şəxslərin sayı 227,4 min nəfər olmuş, onların 39,8 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta aylıq məbləği 425,3 manat olmuşdur.

Dövlət büdcəsi

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 26412,8 milyon manat, xərcləri 26630,5 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında yaranmış 217,7 milyon manatlıq kəsir ümumi daxili məhsulun 0,2 faizinə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 50

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	2023-cü ilin yanvar-oktyabr ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Gəlirlər – cəmi	26412,8	100,0	26,2
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	1336,7	5,1	1,3
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	7858,8	29,8	7,8
Torpaq vergisi	36,5	0,1	0,1
Əmlak vergisi	226,2	0,9	0,2
Əlavə dəyər vergisi	6742,3	25,5	6,7
Sadələşdirilmiş vergi	316,2	1,2	0,3
Aksiz	1225,3	4,6	1,2
Yol vergisi	114,4	0,4	0,1
Mədən vergisi	134,8	0,5	0,1
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	1507,2	5,7	1,5
Digər daxilolmalar	6914,4	26,2	6,9

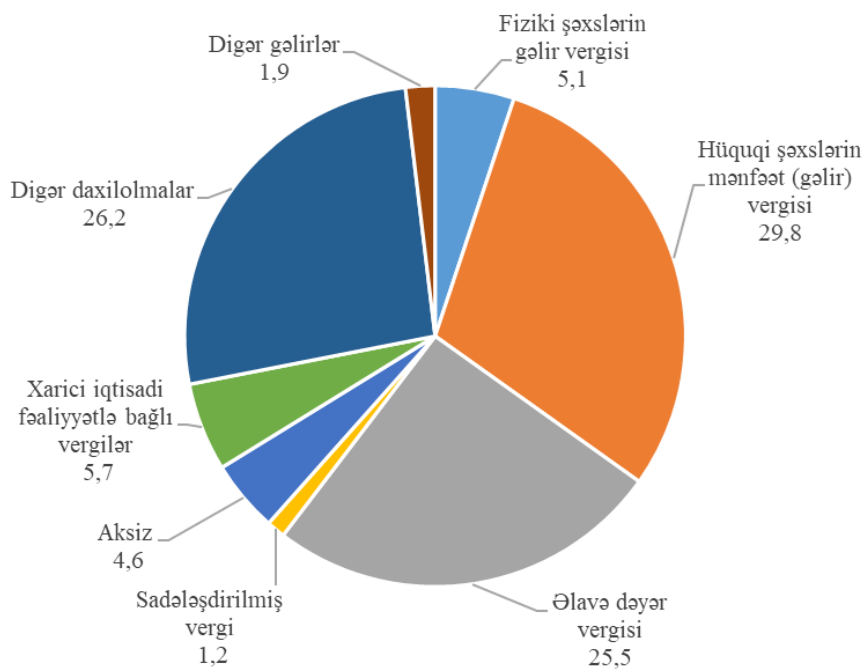
Daxilolmaların 29,8 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 25,5 faizi əlavə dəyər vergisi, 5,7 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 5,1 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 4,6 faizi aksizlər, 1,2 faizi sadələşdirilmiş vergi, 1,9 faizi vergilərin digər növləri, 26,2 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

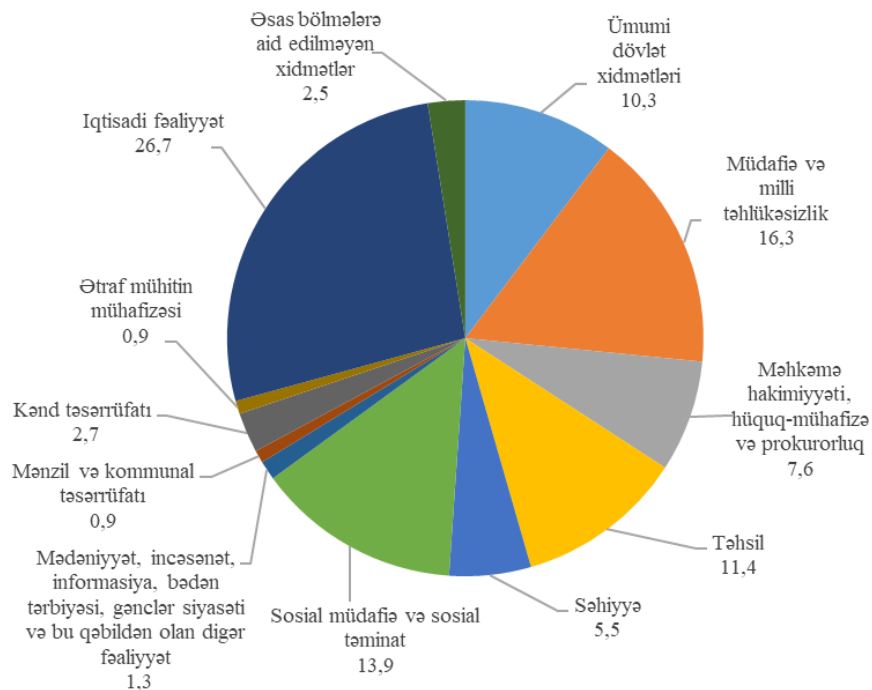
Dövlət büdcəsinin xərcləri

	2023-cü ilin yanvar-oktyabr ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Xərclər – cəmi	26630,5	100,0	26,4
o cümlədən:			
Ümumi dövlət xidmətləri	2755,2	10,3	2,7
Müdafiə və milli təhlükəsizlik	4338,4	16,3	4,3
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq	2020,8	7,6	2,0
Təhsil	3034,1	11,4	3,0
Səhiyyə	1451,3	5,5	1,5
Sosial müdafiə və sosial təminat	3699,4	13,9	3,7
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	346,1	1,3	0,3
Mənzil və kommunal təsərrüfatı	228,0	0,9	0,2
Kənd təsərrüfatı	724,9	2,7	0,7
Ətraf mühitin mühafizəsi	236,9	0,9	0,2
İqtisadi fəaliyyət	7120,5	26,7	7,1
Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	674,9	2,5	0,7

Büdcə vəsaitlərinin 26,7 faizi iqtisadi fəaliyyətin, 16,9 faizi təhsil və səhiyyənin, 16,3 faizi müdafiə və milli təhlükəsizlik tədbirlərinin, 13,9 faizi sosial müdafiə və sosial təminatın, 10,3 faizi ümumi dövlət xidmətlərinin, 15,9 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında büdcə
gəlirlərinin strukturu, faizlə**

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında büdcə
xərclərinin strukturu, faizlə**

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 29642,0 milyon manat, xərcləri 29155,2 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 486,8 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 0,4 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 193 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 119 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 184 ölkədən idxal olunmuşdur.

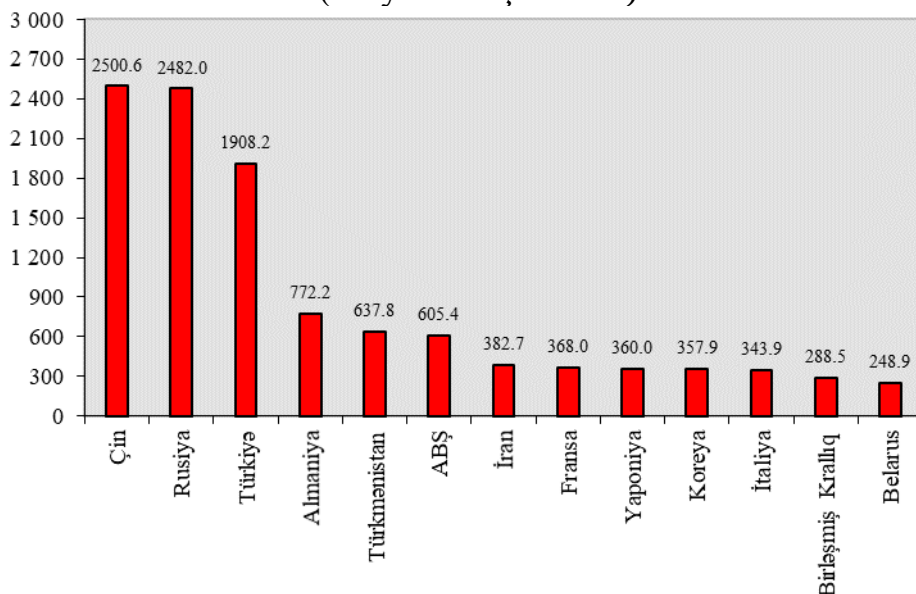
Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 37367,4 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 23193,2 milyon dollar, idxalın dəyəri 14174,2 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 9019,0 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2022-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 19,9 faiz, real ifadədə 4,6 faiz azalmışdır. İdxal real ifadədə 4,6 faiz artmış, ixrac isə 7,7 faiz azalmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 90,0 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, Almaniya, İsrail, Yunanıstan, Hindistan, İspaniya, Gürcüstan, Birləşmiş Krallıq, Çexiya, Türkmənistan, ABŞ, Rumıniya, Fransa, Xorvatiya, Vyetnam, İrlandiya, Bolqarıstan, İran və Yaponiya ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 17,6 faizi Çinin, 17,5 faizi Rusiyanın, 13,5 faizi Türkiyənin, 5,4 faizi Almaniyanın, 4,5 faizi Türkmənistanın, 4,3 faizi ABŞ-ın, 2,7 faizi İranın, 2,6 faizi Fransanın, hər biri 2,5 faiz olmaqla Yaponiya və Koreyanın, 2,4 faizi İtaliyanın, 2,0 faizi Birləşmiş Krallığın, 1,8 faizi Belarusun, hər biri 1,4 faiz olmaqla Braziliya və Qazaxıstanın, 1,3 faizi Ukraynanın, 1,2 faizi Hindistanın, 0,9 faizi Polşanın, hər biri 0,8 faiz olmaqla Vyetnam və Gürcüstanın, hər biri 0,7 faiz olmaqla Özbəkistan, Niderland və Finlandiyanın, 10,8 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında idxalda daha çox
paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları)

İdxalda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, nəqliyyat vasitələrinin, mineral məhsulların, kimya sənayesi məhsullarının, azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, hazır ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, bitki mənşəli məhsulların, toxuculuq materialları və məmulatlarının, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxal olunan malların 63,9 faizini avtomobil, 14,8 faizini dəmir yolu, 9,5 faizini dəniz, 9,5 faizini hava nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 2,3 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

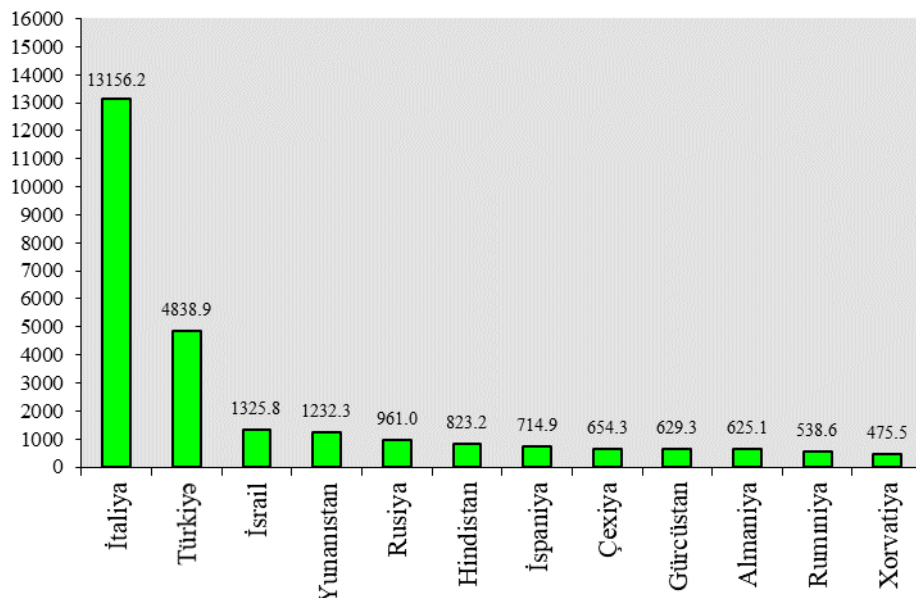
2022-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında mühüm məhsul növlərindən bitki yağlarının idxalı 3,2 faiz, unlu qənnadı məmulatları – 12,7 faiz, şokolad və şokolad məhsulları – 12,6 faiz, mal əti – 93,3 faiz, təzə tərəvəz – 4,9 faiz, siqaretlər – 48,9 faiz, minik avtomobilləri – 33,8 faiz, dərman vasitələri – 2,4 faiz, polad prokatı – 52,5 faiz, qara metallardan borular – 78,1 faiz,

hesablama maşınları, blok və qurğuları – 18,6 faiz, rezin şinlər – 23,9 faiz, yük avtomobilləri – 40,9 faiz, sintetik yuyucu vasitələr – 8,7 faiz, mebellər – 13,9 faiz, polietilen – 37,0 faiz, mineral gübrələr – 45,8 faiz, paltaryuyan maşınlar – 55,1 faiz, qara metallardan küncüklər – 23,2 faiz, polipropilen – 46,7 faiz, məişət soyuducuları – 64,2 faiz artmış, buğda idxalı isə 0,7 faiz, xam şəkər – 3,2 faiz, təzə meyvə – 4,9 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 14,8 faiz, çay – 5,9 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 5,2 faiz, kartof – 16,3 faiz, məişət kondisionerləri – 4,2 faiz, qara metallardan çubuqlar – 4,7 faiz, avtobuslar – 74,2 faiz, sement – 32,2 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkəyə 75058 ədəd minik avtomobili, 5756 ədəd yük avtomobili, 90 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 44,8 faizini İtaliyaya, 16,5 faizini Türkiyəyə, 4,5 faizini İsrailə, 4,2 faizini Yunanıstana, 3,3 faizini Rusiyaya, 2,8 faizini Hindistana, 2,4 faizini İspaniyaya, 2,2 faizini Çexiyaya, hər biri 2,1 faiz olmaqla Gürcüstan və Almaniyaya, 1,8 faizini Rumıniyaya, 1,6 faizini Xorvatiyaya, 1,5 faizini Birləşmiş Krallığa, hər biri 1,3 faiz olmaqla Bolqarıstan və İrlandiyaya, 1,2 faizini Vyetnama, 0,8 faizini Portuqaliyaya, hər biri 0,5 faiz olmaqla Avstriya və İndoneziyaya, hər biri 0,4 faiz olmaqla İsveçrə və Fransaya, 3,8 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ixracda daha çox
paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları)

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ixracın 90,2 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 5,0 faizini avtomobil, 3,4 faizini dəmir yolu, 0,9 faizini hava, 0,5 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz və neft-qaz məhsullarının, meyvə və tərəvəzlərin, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların, pambıq lifi və ipliğinin, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin, şəkərin, bitki yağlarının payı üstünlük təşkil etmişdir.

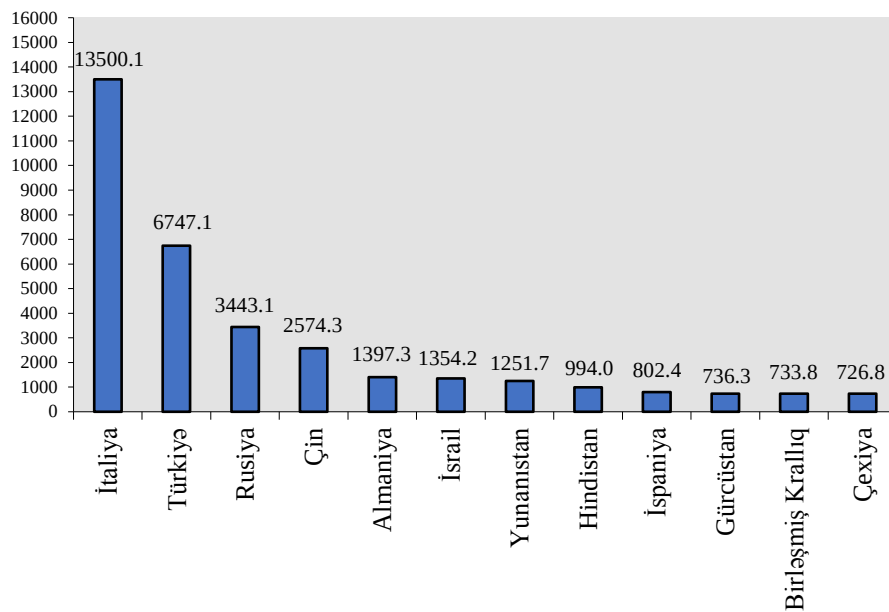
2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında 2022-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 32,6 faiz, təzə tərəvəz – 6,2 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri – 32,5 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 25,0 faiz, təbii

üzüm şərabları və üzüm suslosu – 25,7 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 52,2 faiz, polipropilen – 70,9 faiz, polietilen – 39,0 faiz, sement klinkerləri – 16,1 faiz, pambıq ipliği – 30,2 faiz artmış, kartof ixracı isə 9,1 faiz, şəkər – 29,5 faiz, bitki yağları – 32,9 faiz, çay – 63,9 faiz, tütün – 66,3 faiz, pambıq lifi – 15,3 faiz, emal olunmamış alüminium – 1,6 faiz, mineral gübrələr – 15,3 faiz, qara metallardan çubuqlar – 13,7 faiz, qara metallardan borular – 16,8 faiz, bentonit gili – 1,0 faiz, qara metallardan yarımfabrikatlar – 57,8 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2022-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 11,1 faiz, real ifadədə 6,2 faiz artaraq 2712,5 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (32,5 faiz), Türkiyəyə (24,9 faiz), Gürcüstana (9,8 faiz), İsveçrəyə (4,8 faiz), Qazaxıstana (3,1 faiz), Türkmənistana (2,6 faiz), Ukraynaya (2,3 faiz), Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə (1,9 faiz), Qırğızıstana (1,6 faiz), Özbəkistana (1,4 faiz), Latviyaya (1,4 faiz), Rumıniyaya (1,3 faiz), İtaliyaya (1,2 faiz), Çinə (1,0 faiz), Almaniyaya (1,0 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

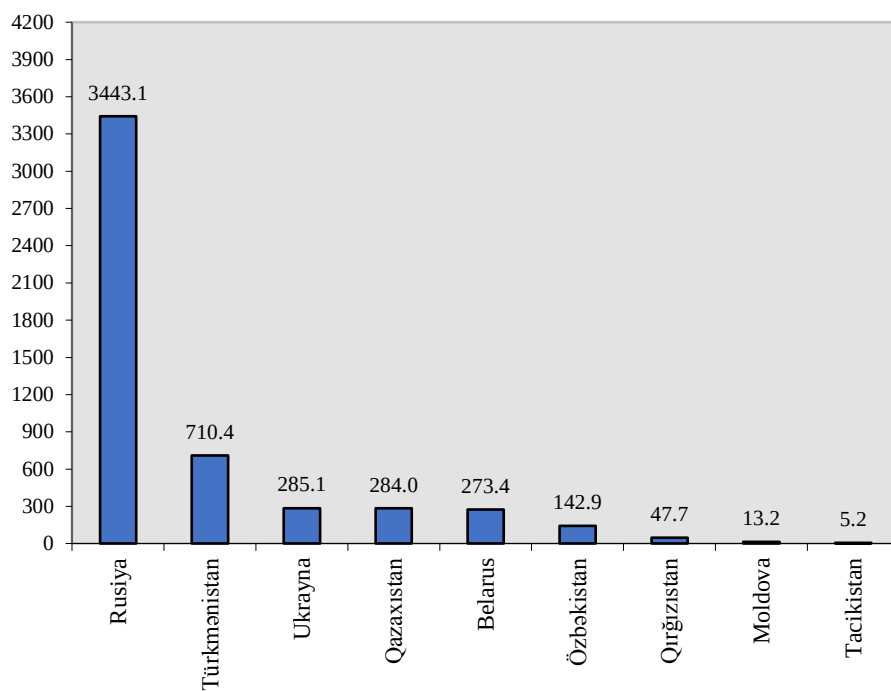
Qrafik 24

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

Qrafik 25

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında MDB üzvü
dövlətləri ilə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)**

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,8 faiz artaraq 70223,5 milyon manat və ya hər nəfərə orta hesabla 6917,1 manat olmuşdur.

Əhalinin sərəncamında qalan gəlirləri 62332,4 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 52

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2023-cü il yanvar- noyabr aylarında	2022-ci il yanvar- noyabr aylarında*)	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	70223,5	62238,7	112,8
hər nəfərə, manat	6917,1	6166,7	112,2
Sərəncamda qalan gəlirlər, milyon manat	62332,4	55251,4	112,8
hər nəfərə, manat	6139,8	5474,4	112,2

*) 2022-ci ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzzla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz artaraq 921,1 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3491,7 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 872,1 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 886,8 manat, özəl müəssisələrdə isə 958,5 manat olmuşdur.

Cədvəl 53

2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı (manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	921,1	886,8	958,5
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	545,7	537,9	551,3
Mədənçıxarma sənayesi	3 353,1	2 187,0	3 980,9
Emal sənayesi	835,9	1 172,1	785,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	955,4	952,4	1 113,6
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	689,7	637,6	1 183,5
Tikinti	1 048,3	957,7	1 075,4
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	625,2	813,0	623,9
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1 261,3	1 338,5	1 155,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	717,2	1 422,6	685,6
İnformasiya və rabitə	1 494,2	1 279,2	1 657,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2 330,1	2 704,1	2 237,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	877,4	935,5	853,6
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 536,8	1 031,5	2 029,9
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	553,7	500,2	701,6
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	1 308,9	1 350,7	455,7
Təhsil	704,7	697,4	870,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	796,9	822,6	676,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	721,3	665,0	1 245,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	1 073,9	1 644,8	945,8

Mədəncixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də informasiya və rabitə sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

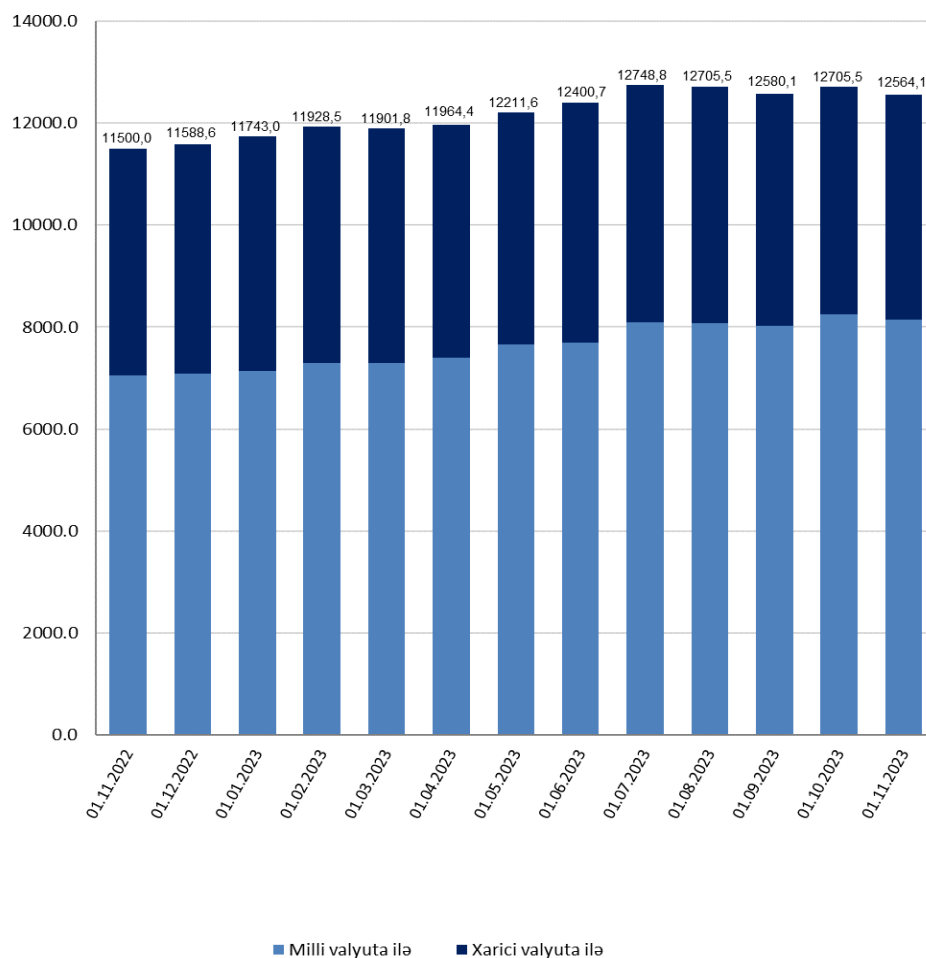
Mərkəzi Bankın məlumatına görə əhalinin banklardakı əmanətlərinin məbləği il ərzində 9,3 faiz artaraq 2023-cü il noyabr ayının 1-nə milli valyuta ekvivalentində 12564,1 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 64,8 faizi milli, 35,2 faizi xarici valyutada qoyulmuş, milli valyutada olan əmanətlərin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 15,3 faiz artmış, xarici valyutada qoyulmuş əmanətlərin məbləği isə 0,4 faiz azalmışdır.

Cədvəl 54

Əhalinin əmanətləri

	2023-cü il noyabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	12564,1	109,3
o cümlədən:		
milli valyutada	8141,7	115,3
xarici valyutada	4422,4	99,6

Əhalinin əmanətləri, milyon manat

Noyabr ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya 1,84 (1,84) manata, 100 Türk lirəsinə 5,94 (7,53) manata, 100 Rus rubluna 1,88 (2,03) manata bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

Əhalinin son siyahıyaalınmasının nəticəsi əsasında 2023-cü il noyabr ayının 1-i vəziyyətinə hesablanmış əhalinin sayı 10172823^{*)} nəfər təşkil etmişdir. Əhalinin 54,6 faizini şəhər, 45,4 faizini kənd sakinləri, 49,8 faizini kişilər, 50,2 faizini isə qadınlar təşkil edir.

Cədvəl 55

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - oktyabr ayları üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə ¹⁾		
	2023	2022	artım (+) azalma (-)	2023	2022	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	44631	53045	-8414	5,3	6,3	84,1
doğulanlar	94671	103502	-8831	11,2	12,3	91,1
önlər	50040	50457	-417	5,9	6,0	98,3
Nikahlar	44643	51870	-7227	5,3	6,2	85,5
Boşanmalar	17988	13139	+4849	2,1	1,6	131,3

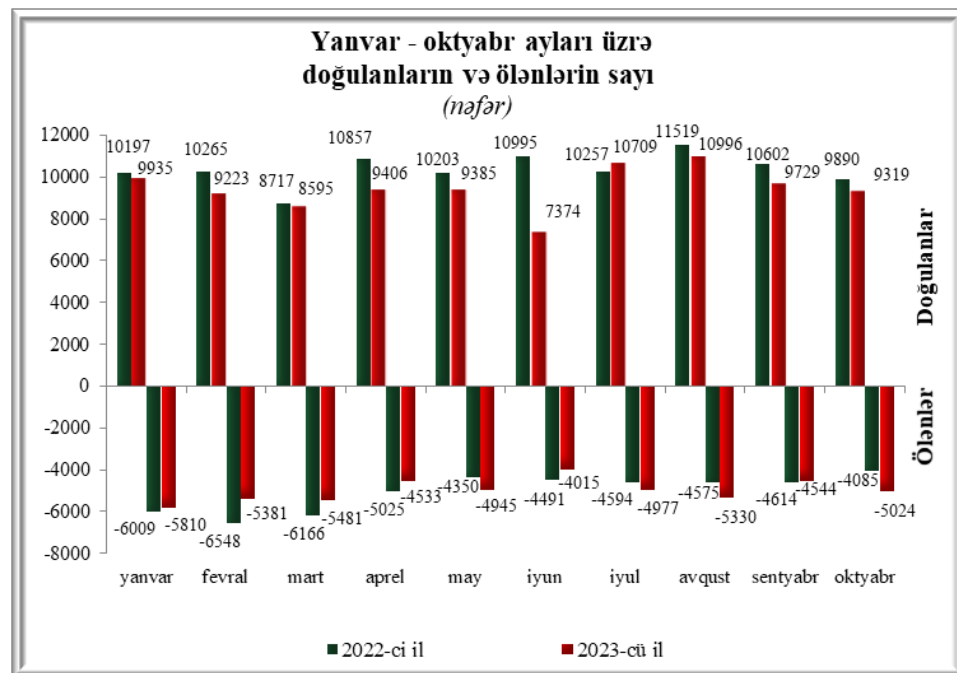
¹⁾ Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Cari ilin yanvar-oktyabr aylarında Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən ölkə üzrə 94671 doğulan körpə qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 12,3-dən 11,2-yə düşmüşdür. Doğulan körpələr arasında oğlan uşaqlarının xüsusi çəkisi 53,2 faiz, qız uşaqlarının xüsusi çəkisi isə 46,8 faiz olmuşdur. Doğulanlardan 2854-ü əkiz, 123-ü üçəm, 4-ü isə dördəm olmuşdur.

Bu ilin 10 ayında ölkədə 50040 ölüm halı qeydə alınmış və 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 6,0-dan 5,9-a düşmüşdür.

^{*)} Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

Qrafik 27

Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən cari ilin yanvar-oktyabr ayları ərzində 44643 nikah və 17988 boşanma halları qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı azalaraq 6,2-dən 5,3-ə düşmüş, boşanmaların sayı isə 1,6-dan 2,1-ə qədər artmışdır.

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri

Tahir Budaqov

Ə L A V Ə L Ə R

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)
--	----------------	--	-----------------------------	--

2022-ci il

2021-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	105,4	2,1d.	112,5	102,9
yanvar-fevral	104,6	2,1d.	112,2	103,0
yanvar-mart	103,9	2,2d.	112,2	103,1
yanvar-aprel	102,7	2,2d.	112,4	103,0
yanvar-may	103,3	2,2d.	112,6	103,1
yanvar-iyun	102,1	2,2d.	112,9	102,9
yanvar-iyul	101,5	2,2d.	113,0	102,9
yanvar-avqust	99,9	2,2d.	113,2	102,8
yanvar-sentyabr	99,4	2,1d.	113,4	102,9
yanvar-oktyabr	99,0	2,0d.	113,7	102,9
yanvar-noyabr	98,9	193,6	113,8	103,0
yanvar-dekabr	98,9	184,3	113,9	103,1

2023-cü il

2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	95,7	104,7	113,6	102,9
yanvar-fevral	97,2	98,0	113,9	102,8
yanvar-mart	96,8	91,2	113,8	103,0
yanvar-aprel	97,6	90,9	113,5	102,9
yanvar-may	98,1	88,0	113,1	102,9
yanvar-iyun	98,4	85,2	112,7	103,0
yanvar-iyul	98,4	84,5	112,2	103,1
yanvar-avqust	99,3	85,1	111,7	103,2
yanvar-sentyabr	98,9	86,7	110,9	103,3
yanvar-oktyabr	98,4	87,7	110,2	103,4
yanvar-noyabr	99,0	88,3	109,4	103,6

**2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında
əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)**

	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	15725,9	116,5
ondan:		
tikinti-quraşdırma işlərinə	11463,6	115,5
ümumi yekundan:		
məhsul istehsalı sahələrinə	9422,3	127,2
xidmət sahələrinə	5498,6	104,9
yaşayış evlərinin tikintisinə	805,0	94,5
ümumi yekundan:		
neft-qaz sektoruna	5497,2	124,7
qeyri neft-qaz sektoruna	10228,7	112,5
ondan:		
qeyri neft-qaz emal sənayesi	245,2	50,0
ümumi yekundan:		
xarici mənbələrdən yönəldilmiş vəsaitlər	3518,2	114,5
o cümlədən		
neft-qaz sektoru	2942,0	122,3
qeyri neft-qaz sektoru	576,2	86,7
daxili mənbələrdən yönəldilmiş vəsaitlər	12207,7	117,1
o cümlədən		
neft-qaz sektoru	2555,2	127,6
qeyri neft-qaz sektoru	9652,5	114,6
İstifadəyə verilmişdir:		
Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	2084,2	88,0
Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri	1806	35,5
Məktəbəqədər təhsil müəssisələri, yer	240	114,3
Xəstəxanalar, çarpayı	19	-

Əsas növ kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, ton

	2023-cü ilin yanvar- noyabr ayları	2022-ci ilin yanvar- noyabr ayları	2023-cü ilin yanvar-noyabrı 2022-ci ilin yanvar-noyabrına nisbətən	
			%	+, -
Dənli və dənli paxlalı bitkilər - cəmi	3 223 081,1	3 132 825,7	102,9	90 255,4
ondan:				
buğda	1 833 848,8	1 736 087,3	105,6	97 761,5
qarğıdalı dən üçün	273 008,2	248 708,5	109,8	24 299,7
Pambıq	262 641,6	299 132,8	87,8	-36 491,2
Günəbaxan dən üçün	29 239,7	28 873,9	101,3	365,8
Şəkər çuğunduru	213 461,0	203 704,0	104,8	9 757,0
Tütün	5 259,5	4 300,5	122,3	959,0
Kartof	995 916,4	1 052 257,3	94,6	-56 340,9
Tərəvəz	1 812 834,6	1 810 245,3	100,1	2 589,3
Bostan məhsulları	438 198,2	468 741,2	93,5	-30 543,0
Meyvə və giləmeyvə	1 249 195,3	1 248 379,5	100,1	815,8
Üzüm	222 873,0	211 655,4	105,3	11 217,6
Yaşıl çay yarpağı	1 123,8	1 000,9	112,3	122,9

Əsas heyvandarlıq məhsullarının dinamikası

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Ət istehsalı (diri çəkiddə), ton			
Yanvar	45 641,6	44 420,0	102,8
Yanvar-fevral	90 389,8	87 924,4	102,8
Yanvar-mart	138 342,2	134 312,8	103,0
Yanvar-aprel	187 250,4	181 620,2	103,1
Yanvar-may	226 938,4	220 114,8	103,1
Yanvar-iyun	285 427,6	276 845,4	103,1
Yanvar-iyul	326 966,0	317 134,8	103,1
Yanvar-avqust	375 446,3	364 157,4	103,1
Yanvar-sentyabr	424 545,3	411 221,7	103,2
Yanvar-oktyabr	485 407,7	470 812,5	103,1
Yanvar-noyabr	538 221,1	522 037,9	103,1
Süd istehsalı, ton			
Yanvar	160 733,1	159 172,2	101,0
Yanvar-fevral	322 287,3	318 800,8	101,1
Yanvar-mart	501 426,8	493 271,6	101,7
Yanvar-aprel	697 565,0	684 975,5	101,8
Yanvar-may	909 502,3	890 882,8	102,1
Yanvar-iyun	1 122 907,1	1 093 059,2	102,7
Yanvar-iyul	1 305 801,5	1 284 388,9	101,7
Yanvar-avqust	1 482 003,9	1 457 626,3	101,7
Yanvar-sentyabr	1 682 862,7	1 655 533,6	101,7
Yanvar-oktyabr	1 864 508,1	1 837 619,3	101,5
Yanvar-noyabr	2 062 200,8	2 036 318,6	101,3

...ardı

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
<u>Yumurta istehsalı, min ədəd</u>			
Yanvar	182 149	156 987	116,0
Yanvar-fevral	355 588	306 344	116,1
Yanvar-mart	543 462	476 566	114,0
Yanvar-aprel	726 453	643 105	113,0
Yanvar-may	918 640	824 830	111,4
Yanvar-iyun	1 107 413	988 802	112,0
Yanvar-iyul	1 305 079	1 165 107	112,0
Yanvar-avqust	1 481 208	1 323 297	111,9
Yanvar-sentyabr	1 662 746	1 486 506	111,9
Yanvar-oktyabr	1 832 547	1 658 616	110,5
Yanvar-noyabr	2 001 247	1 821 458	109,9
<u>Yun istehsalı, ton</u>			
Yanvar-mart	-	-	-
Yanvar-aprel	2 132,5	2 229,2	95,7
Yanvar-may	11 719,0	11 952,3	98,0
Yanvar-iyun	13 988,1	14 394,6	97,2
Yanvar-iyul	14 395,2	14 786,0	97,4
Yanvar-avqust	14 772,4	15 223,9	97,0
Yanvar-sentyabr	15 086,0	15 557,9	97,0
Yanvar-oktyabr	15 123,7	15 595,8	97,0
Yanvar-noyabr	15 129,5	15 601,8	97,0

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2019			
Yanvar	2 658,8	1 279,1	8 304,1
Aprel	2 672,7	1 284,8	8 563,7
İyul	2 674,0	1 284,9	8 542,7
Oktyabr	2 669,4	1 284,0	8 451,9
2020			
Yanvar	2 646,6	1 278,2	8 189,2
Aprel	2 658,3	1 284,9	8 386,0
İyul	2 666,8	1 286,2	8 395,7
Oktyabr	2 665,0	1 286,7	8 308,6
2021			
Yanvar	2 650,7	1 280,5	8 089,7
Aprel	2 660,8	1 286,9	8 279,2
İyul	2 663,7	1 287,6	8 267,3
Oktyabr	2 666,6	1 289,2	8 197,3
2022			
Yanvar	2 648,8	1 288,0	7 899,7
Aprel	2 666,9	1 295,3	8 168,8
İyul	2 654,5	1 295,2	8 032,5
Oktyabr	2 646,6	1 295,4	7 928,4
2023			
Yanvar	2 618,1	1 288,8	7 751,7
Aprel	2 551,8	1 253,2	7 360,8
İyul	2 545,3	1 253,9	7 322,3
Oktyabr	2 533,2	1 251,5	7 223,2

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	206 931,6	197 318,1	104,9
o cümlədən:			
Dəmir yolu	16 747,3	17 047,6	98,2
Dəniz	8 313,9	6 965,9	119,4
Hava	307,2	376,0	81,7
Boru kəməri	62 349,3	59 715,0	104,4
neft kəməri	36 403,2	34 418,9	105,8
qaz kəməri	25 946,1	25 296,1	102,6
Avtomobil	119 213,9	113 213,6	105,3

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	84 683,8	82 154,6	103,1
o cümlədən:			
Dəmir yolu	6 203,6	6 506,0	95,4
Dəniz	3 746,6	3 198,4	117,1
Hava	2 525,5	2 593,0	97,4
Boru kəməri	61 425,7	59 598,0	103,1
neft kəməri	49 726,0	48 655,2	102,2
qaz kəməri	11 699,7	10 942,8	106,9
Avtomobil	10 782,4	10 259,2	105,1

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	1 731 961,3	1 466 181,0	118,1
o cümlədən:			
Dəmir yolu	6 342,3	4 534,8	139,9
Dəniz	21,8	19,6	111,2
Hava	2 662,5	2 071,8	128,5
Metro	198 202,3	187 402,5	105,8
Avtomobil	1 524 732,4	1 272 152,3	119,9
avtobus	1 441 328,6	1 196 123,3	120,5
taksi	83 403,8	76 029,0	109,7

**Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi,
milyon sərnişin-km**

	2023-cü ilin yanvar- noyabr aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	30 594,3	26 023,2	117,6
o cümlədən:			
Dəmir yolu	291,6	172,7	168,8
Dəniz	10,2	9,4	108,5
Hava	4 821,0	4 461,1	108,1
Metro	2 339,4	2 211,9	105,8
Avtomobil	23 132,1	19 168,1	120,7
avtobus	21 579,7	17 746,5	121,6
taksi	1 552,4	1 421,6	109,2

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	2022		2023	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	3630,3	102,9	4298,0	102,9
Fevral	3321,9	103,3	3918,7	102,7
Mart	4046,2	103,0	4791,8	103,3
I rüb	10998,4	103,1	13008,5	103,0
Aprel	2928,9	103,3	3399,4	102,2
May	3786,0	103,0	4361,6	103,0
İyun	4807,0	101,9	5543,1	104,0
II rüb	11521,9	101,5	13304,1	102,8
Yanvar-iyun	22520,3	102,9	26312,6	103,0
İyul	4211,2	103,3	4771,9	103,7
Avqust	4143,0	101,7	4638,7	103,9
Sentyabr	4678,6	103,3	5164,9	105,0
III rüb	13032,8	101,7	14575,5	104,2
Yanvar-sentyabr	35553,1	102,9	40888,1	103,3
Oktyabr	4849,7	102,1	5285,1	105,0
Noyabr	4708,2	103,8	5105,3	106,1
Dekabr	7060,0	103,5		
IV rüb	16617,9	102,3		
İllik	52171,0	103,1		

**Mal qrupları üzrə
pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri**

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		Qeyri-ərzaq malları	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022				
Yanvar	1998,0	102,5	1632,3	103,5
Fevral	1856,3	102,8	1465,6	103,7
Mart	2358,0	102,3	1688,2	103,9
I rüb	6212,3	102,6	4786,1	103,7
Aprel	1735,7	102,8	1193,2	103,9
May	2178,3	102,0	1607,7	104,2
İyun	2509,3	101,2	2297,7	102,5
II rüb	6423,3	102,0	5098,6	103,4
Yanvar - iyun	12635,6	102,3	9884,7	103,6
İyul	2391,2	102,3	1820,0	104,4
Avqust	2399,2	100,9	1743,8	102,6
Sentyabr	2588,1	103,2	2090,5	103,3
III rüb	7378,5	102,2	5654,3	103,5
Yanvar - sentyabr	20014,1	102,3	15539,0	103,6
Oktyabr	2684,3	101,1	2165,4	103,4
Noyabr	2655,9	102,9	2052,3	105,0
Dekabr	4025,9	103,1	3034,1	103,9
IV rüb	9366,1	102,3	7251,8	104,0
Yanvar - dekabr	29380,2	102,3	22790,8	104,0
2023				
Yanvar	2399,8	102,2	1898,2	103,6
Fevral	2219,3	102,1	1699,4	103,3
Mart	2811,2	102,1	1980,6	105,1
I rüb	7430,3	102,1	5578,2	104,1
Aprel	2028,4	101,5	1371,0	103,2
May	2497,3	101,7	1864,3	104,7
İyun	2886,9	103,2	2656,2	104,8
II rüb	7412,6	102,0	5891,5	104,3
Yanvar - iyun	14842,9	102,1	11469,7	104,2
İyul	2684,4	102,3	2087,5	105,4
Avqust	2646,6	102,7	1992,1	105,5
Sentyabr	2777,9	102,7	2387,0	107,8
III rüb	8108,9	102,5	6466,6	106,3
Yanvar - sentyabr	22951,8	102,0	17936,3	104,8
Oktyabr	2882,1	104,1	2403,0	106,0
Noyabr	2839,1	105,3	2266,2	107,1

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2022-ci il		2023-cü il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	89 813,6	223,7	130 563,3	122,1
Fevral	86 634,3	178,8	124 930,1	121,9
Mart	111 576,2	161,4	159 272,8	122,0
I rüb	288 024,1	182,9	414 766,2	121,9
Aprel	101 232,9	129,6	154 468,9	130,9
May	114 125,8	129,3	174 062,0	131,6
İyun	147 492,1	146,4	195 536,8	116,0
II rüb	362 850,8	153,1	524 067,7	124,9
Yanvar-iyun	650 874,9	153,8	938 833,9	123,5
İyul	141 719,5	130,5	189 749,7	118,1
Avqust	139 049,8	131,6	186 101,4	119,1
Sentyabr	135 681,4	134,1	169 597,8	117,4
III rüb	416 450,7	131,9	545 448,9	118,3
Yanvar-sentyabr	1 067 325,6	144,8	1 484 282,8	121,2
Oktyabr	148 933,0	125,4	166 773,9	107,4
Noyabr	162 680,1	137,0	168 461,5	100,3
Dekabr	207 046,8	110,9		
IV rüb	518 659,9	122,0		
İllik	1 585 985,5	137,0		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

	2022-ci il		2023-cü il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	734,2	106,6	873,8	108,5
Fevral	670,0	103,3	851,1	114,0
Mart	708,1	105,3	883,2	112,6
I rüb	2 112,3	105,2	2 608,1	111,6
Aprel	717,5	112,9	895,9	112,8
May	682,3	112,9	916,6	121,6
İyun	677,5	104,2	907,5	122,0
II rüb	2 077,3	104,0	2 720,0	118,7
Yanvar-iyun	4 189,6	107,4	5 328,1	115,1
İyul	720,9	105,8	914,5	115,7
Avqust	730,8	108,2	919,4	115,5
Sentyabr	775,0	111,3	945,9	115,8
III rüb	2 226,7	108,4	2 779,8	115,7
Yanvar-sentyabr	6 416,3	107,8	8 107,9	115,3
Oktyabr	810,5	100,3	979,2	115,6
Noyabr	902,8	110,2	1 028,4	110,5
Dekabr	1 123,8	114,1		
IV rüb	2 837,1	108,6		
İllik	9 253,4	108,0		

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il				
Yanvar	2746,8	118,4	983,4	79,8
Fevral	1879,1	110,0	1701,8	76,0
Mart	2383,5	139,6	2944,3	143,3
I rüb	7009,4	122,2	5629,5	101,9
Aprel	3678,0	147,3	2539,2	126,7
May	1754,7	116,8	2281,2	124,1
İyun	1763,3	87,3	2486,7	111,8
II rüb	7196,0	119,6	7307,1	120,4
İyul	3697,8	161,2	2398,2	114,7
Avqust	2281,4	120,8	2817,1	144,8
Sentyabr	2216,8	114,6	2318,8	111,2
III rüb	8196,0	134,0	7534,1	123,1
Oktyabr	4627,6	195,9	2735,4	110,6
Noyabr	1949,0	78,2	2769,4	130,3
Dekabr	1701,6	46,4	6087,6	119,3
IV rüb	8278,2	97,1	11592,4	119,5
2023-cü il				
Yanvar	4006,5	145,9	1457,9	148,3
Fevral	1870,9	99,6	2202,5	129,4
Mart	2412,6	101,2	2906,6	98,7
I rüb	8290,0	118,3	6567,0	116,7
Aprel	3874,9	105,4	2362,8	93,1
May	1796,1	102,4	2212,6	97,0
İyun	1518,9	86,1	2920,9	117,5
II rüb	7189,9	99,9	7496,3	102,6
İyul	3286,7	88,9	3557,2	148,3
Avqust	1664,5	73,0	3029,2	107,5
Sentyabr	1645,3	74,2	2564,8	110,6
III rüb	6596,5	80,5	9151,2	121,5
Oktyabr	4336,4	93,7	3416,0	124,9

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycanın
tərəfdaş ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri***

Ölkələrin adı	Dövriyyə	min ABŞ dolları	
		İdxal	İxrac
Cəmi	43520185,0	14174190,6	29345994,4
o cümlədən:			
İtaliya	13500108,0	343916,2	13156191,8
Türkiyə	6747082,6	1908188,9	4838893,7
Rusiya	3443055,4	2482015,8	961039,6
Çin	2574302,0	2500605,5	73696,5
Almaniya	1397299,6	772219,4	625080,2
İsrail	1354245,2	28440,2	1325805,0
Yunanıstan	1251666,1	19371,6	1232294,5
Hindistan	994019,0	170845,6	823173,4
İspaniya	802446,0	87529,4	714916,6
Gürcüstan	736320,9	107060,2	629260,7
Birləşmiş Krallıq	733760,5	288465,7	445294,8
Çexiya	726771,5	72428,1	654343,4
Türkmənistan	710388,4	637799,2	72589,2
Amerika Birləşmiş Ştatları	615038,1	605375,8	9662,3
Rumıniya	594844,6	56254,4	538590,2
Fransa	496801,0	368016,0	128785,0
Xorvatiya	479410,6	3933,6	475477,0
Vyetnam	462347,4	116679,3	345668,1
İrlandiya	396994,7	27265,3	369729,4
Bolqarıstan	395902,4	24274,3	371628,1
İran	394970,6	382690,1	12280,5
Yaponiya	373716,4	360025,8	13690,6
Koreya	358360,9	357897,6	463,3
Ukrayna	285127,6	190331,1	94796,5
Qazaxıstan	283970,5	196548,0	87422,5
Digər ölkələr	3411235,0	2066013,5	1345221,5

*Gömrük məlumatı

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2023-cü il			2022-ci il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	465,2	-321,3	786,5	2109,6	-35,8	2145,4
Fevral	1405,5	-251,2	1656,7	1898,2	-63,4	1961,6
Mart	1842,6	-321,0	2163,6	1058,3	-137,6	1195,9
I rüb	3713,3	-893,5	4606,8	5066,1	-236,8	5302,9
Aprel	3575,6	-283,2	3858,8	2726,4	-247,8	2974,2
May	1988,4	-281,1	2269,5	2496,6	-295,8	2792,4
İyun	493,2	-190,1	683,3	1841,8	-226,2	2068,0
II rüb	6057,2	-754,4	6811,6	7064,8	-769,8	7834,6
I y/illik	9770,5	-1647,9	11418,4	12130,9	-1006,6	13137,5
İyul	1450,7	-205,4	1656,1	2956,7	-206,7	3163,4
Avqust	1983,1	-279,6	2262,7	2328,1	-295,8	2623,9
Sentyabr	670,7	-235,6	906,3	1892,5	-357,9	2250,4
III rüb	4104,5	-720,6	4825,1	7177,3	-860,4	8037,7
9 aylıq	13875,0	-2368,5	16243,5	19308,2	-1867,0	21175,2
Oktyabr	1296,8	-160,5	1457,3	3868,8	-294,7	4163,5
Noyabr				334,8	-229,4	564,2
Dekabr				94,9	-387,1	482,0
IV rüb				4298,5	-911,2	5209,7
illik				23606,7	-2778,2	26384,9

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında ixrac olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	146693,5	141548,7	106,2	94,7
Təzə meyvə, ton	303551,5	361079,9	132,6	123,7
Kartof, ton	71071,2	31016,0	90,9	88,4
Çay, ton	586,4	5340,1	36,1	52,6
Bitki yağları, ton	4498,7	7288,6	67,1	57,7
Marqarın, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	2131,2	3545,8	152,2	131,7
Şəkər, ton	27771,2	20699,6	70,5	75,0
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	8033,0	10301,8	125,0	132,4
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	11597,0	14349,8	132,5	130,8
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	271,9	6023,1	125,7	156,9
Tütün, ton	1980,6	4294,0	33,7	24,4
Bentonit gili, ton	141033,2	11596,0	99,0	104,6
Sement klinkerləri, ton	663479,2	37463,8	116,1	139,9
Mineral gübrələr, ton	257581,5	63552,5	84,7	35,0
Xam neft, min ton	22268,8	13785636,2	98,2	80,2
Xam neft, min ton (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	19734,7	11776385,3	90,1	71,8
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	98040,1	97697,7	91,2	81,0
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	653380,9	349156,7	150,1	154,5
Maye qaz, ton	9945,5	477,6	52,2	8,9
Təbii qaz, milyon kub metr	22916,0	12271972,1	124,7	83,8
Təbii qaz, milyon kub metr (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	19347,3	8128408,9	104,2	51,6
Neft koksu, ton	222356,2	57252,0	174,0	129,8
Polietilen, ton	130562,2	135928,0	139,0	112,5
Polipropilen, ton	148330,6	174516,1	170,9	144,0

...ardı

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Pambıq lifi, ton	53894,1	98218,2	84,7	64,7
Pambıq ipliyi, ton	9755,9	27708,3	130,2	92,5
Qara metallardan borular, ton	19513,3	28298,6	83,2	113,2
Qara metallardan yarımfabrikatlar, ton	11552,9	6432,9	42,2	34,8
Qara metaldan çubuqlar, ton	51997,2	32752,7	86,3	75,0
Emal olunmamış alüminium, ton	30093,6	71587,1	98,4	79,1

Cədvəl 73

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında idxal olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	6282,3	25044,0	193,3	173,1
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	25150,8	38910,4	94,8	93,2
Kərə yağ, digər süd yağları və pastaları, ton	13204,6	73651,0	85,2	82,4
Kartof, ton	132190,8	38126,1	83,7	86,8
Təzə tərəvəz, ton	23402,1	13851,8	104,9	100,9
Təzə meyvə, ton	102057,3	103453,3	95,1	99,6
Çay, ton	11222,2	58447,8	94,1	95,0
Buğda, ton	949278,5	247343,3	99,3	74,9
Bitki yağları, ton	105528,5	123852,2	103,2	70,1
Xam şəkər, ton	244562,2	155294,1	96,8	113,2
Şokolad və şokolad məhsulları, ton	23875,5	85455,3	112,6	120,3

...ardı

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Unlu qənnadı məmulatları, ton	36677,3	92154,3	112,7	121,0
Siqaretlər, milyon ədəd	227,8	5014,3	148,9	158,3
Sement, ton	16886,5	4094,7	67,8	85,7
Dərman vasitələri, ton	22465,0	400386,6	102,4	94,4
Mineral gübrələr, ton	120573,7	62938,1	145,8	92,1
Sintetik yuyucu vasitələr, ton	76635,8	80886,1	108,7	114,9
Polietilen, ton	51784,0	66068,8	137,0	117,3
Polipropilen, ton	15916,8	22736,5	146,7	117,1
Rezin şinlər, ədəd	2173166	96270,0	123,9	124,2
Polad prokatı, ton	342632,5	275313,4	152,5	120,8
Qara metallardan çubuqlar, ton	59072,1	37933,6	95,3	73,5
Qara metallardan künclüklər, ton	26083,0	24220,8	123,2	106,9
Qara metallardan borular, ton	150102,7	235690,2	178,1	152,0
Məişət kondisionerləri, ədəd	187052	53512,2	95,8	85,9
Məişət soyuducuları, ədəd	34749	10067,7	164,2	133,1
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	200507	47894,8	155,1	147,0
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	522434	157899,1	118,6	149,3
Minik avtomobilləri, ədəd	75058	1245193,1	133,8	187,5
Avtobuslar, ədəd	90	6094,3	25,8	12,8
Yük avtomobilləri, ədəd	5756	90158,2	140,9	109,4
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	760073	72441,7	113,9	119,5

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Türkmənistan	Özbəkistan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	100,5	109,2 ¹⁾	103,8	104,7 ¹⁾	104,5	97,7 ²⁾	102,9 ¹⁾ *	108,3 ³⁾	106,3	105,8 ¹⁾	...
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	98,4	99,5	108,0	104,7	101,2	94,6 ¹⁾	103,5	108,9	...	105,8	...
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	87,7	101,6	106,0	96,8	108,6	115,0	100,9	100,8	...	112,1	...
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	117,1	116,4	113,3	112,1 ¹⁾	116,8	97,9 ¹⁾	110,0 ¹⁾	122,6	...	111,8 ¹⁾	...
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	99,7	65,6	...	101,3	114,7	97,3 ¹⁾	100,3	107,2	...	100,5 ¹⁾	...
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,4	112,3	107,6	106,9	107,2	...	105,5	112,9	...	107,3	...
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,2	112,8	108,1	110,9	108,1	...	105,8	98,6	...	109,3	...
İstehlak qiymətlərinin indeksi	110,2	102,5	105,0	115,5	111,5	115,3	105,5	103,6	...	110,2	...
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	113,2 ⁴⁾	...	113,2 ¹⁾	...	...	...	110,1*	...	...	...	...
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	116,5 ⁴⁾	...	...	...	...	...	110,5*	...	...	...	...
Sərəncamda qalan real gəlirlər	102,7 ⁴⁾	...	105,8 ¹⁾	...	...	...	104,8*	...	...	...	...
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	111,2 ¹⁾	116,1	116,2	117,1 ¹⁾	123,7 ¹⁾	117,8 ¹⁾	113,2 ¹⁾	115,2 ¹⁾	...	118,5 ¹⁾	...
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı	...	...	95,2 ¹⁾	...	...	...	76,8 ⁵⁾	...	...	...	...
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	...	93,4	76,6	120,0	92,8	53,5	73,8 ⁵⁾	87,5 ¹⁾	...	...	...

...ardı

**2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Türkmənistan	Özbəkistan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	94,3 ⁶⁾	138,5	107,8 ¹⁾	89,8 ¹⁾	149,6 ¹⁾	92,0 ¹⁾	...	86,5	...	124,2 ¹⁾	...
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	98,7	165,0	111,1	106,1	106,1	99,1	...	72,7	...	102,9	...
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	94,3	117,1	101,3	86,5	281,7	89,9	...	94,8	...	136,0	...
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	104,6 ⁶⁾	142,9	118,6 ¹⁾	125,0 ¹⁾	121,6 ¹⁾	95,2 ¹⁾	...	110,5	...	123,6 ¹⁾	...
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	116,1	119,3	100,9	91,7	88,4	68,8	...	95,3	...	103,5	...
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	100,8	155,0	150,2	151,5	143,1	104,2	...	132,4	...	136,4	...

¹⁾ 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən.

²⁾ 2023-cü ilin yanvar-iyun ayları 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarına nisbətən

³⁾ 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən. İqtisadiyyatın sahələrinin qısamüddətli inkişaf göstəricisi

⁴⁾ Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən.

⁵⁾ 2023-cü ilin oktyabr ayı 2022-ci ilin oktyabr ayına nisbətən.

⁶⁾ 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.

* Qiymətləndirmə.

Qeyd: Türkmənistan üzrə isə ölkənin dövlət orqanının saytından götürülmüşdür. 2022-ci ilin dekabr ayından MDB Dövlətlərarası Statistika Komitəsi Ukrayna üzrə məlumatları əldə etmir.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərle ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni maddi işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövrüyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsinə, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənasib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

- əlavə dəyər vergisi (ƏDV);
- aksizlər, satışa görə vergilər və s;
- ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);
- dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);
- idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmində - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusişdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüfatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəri daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmumat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmumat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmində dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində “əlavə dəyər” göstəricisi istifadə olunur.

Sənaye istehsalı indeksinin hesablanmasında mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə məlumatlar yalnız rüblük dövrilikdə nəzərə alınır.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – bütün növ əsas vəsaitlərin alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına yönəldilmiş xərclərin məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, layihə-axtarış və sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhalinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədən kənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisinə – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər - xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitləridir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş daxili vəsaitlər – mənşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin dəyərinə – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitariya qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məhsullarının (yemlik kökümeyvənilər, quru ot, küləş, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxil edilir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinə torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərinə tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliorasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasıdan əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərinə meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitar kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərinə ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar, yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çəkilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların

nəqliyyat vasitələrinin daşıdığı yükün həcmi daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsinə asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (ödəniş etmədən getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindəşma nəqliyyatının işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və sərnişin-kilometrlə ölçülür. Sərnişin dövriyyəsi daşınmış sərnişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

Rabitə xidmətlərinin dəyəri - rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərdir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş rabitə xidmətləri müqabilində rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Buraya poçt rabitəsi, feldyeger və xüsusi rabitə, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, radiorabitə, radio və televiziya yayımı və peyk rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, naqilsiz radiorabitə üzrə, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, İSDN xidmətləri, ADSL və HDSL xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz yerli telefon rabitəsi xidmətləri və digər rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavül sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin

aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişləri ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun faktiki işləmiş müddətli işçilərin orta siyahı sayına (sosial və ödənişsiz məzuniyyətdə olan şəxslər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədaviyə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmi və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – məşğul və işsiz əhəlinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali - Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmayan və bir qayda olaraq qazanc (gəlir) gətirən hər hansı fəaliyyətlə məşğul olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər və əcnəbilərdir.

İşsiz əhali – işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, müvafiq icra hakimiyyəti orqanında işəxtaran kimi qeydiyyatla alınan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir. Bu şəxslər, milli qanunvericiliyə uyğun olaraq işsiz statusu almaq hüququna malikdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhəlinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhəlinin istehlak xərclərinin ümumi

məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçıların qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymətləri indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikasının sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti-quraşdırma işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin

dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma qiymətləri indeksi - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə: yükün növünə, göndərmənin ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında müvafiq akt qeydlərində olan məlumatların hər ay statistik cəhətdən işlənməsi nəticəsində əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin 10-cu baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikasını yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyatdan alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.